

Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds berättelse över fondens verksamhet och förvaltning under 2009

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Vd:s förord.....	3
Översikt över den forskningsstödjande verksamheten under 2009	5
Stödformer och arbetssätt.....	5
Beviljade forskningsanslag	7
Områdesgrupper	17
Riktade satsningar	19
Forskning inom kulturpolitik och kulturarv	23
Jubileer – Märkesåret 2009	24
Forskarskolor	25
Internationellt samarbete	25
Samarbete med riksdagen.....	28
Rönnebergsska donationerna.....	28
Nils-Eric Svenssons fond	28
Bidrag till lokalkostnader och indirekta kostnader	28
Information och hemsida.....	29
Årsbok.....	30
Uppföljning och utvärdering	30
Förvaltningsberättelse	32
Den finansiella verksamheten – tio år i sammandrag.....	39
Tabell 1 Finansiellt resultat (KSEK)	42
Resultaträkning (KSEK)	44
Balansräkning (KSEK)	45
Kassaflödesanalys (KSEK)	47
Redovisnings- och värderingsprinciper.....	49
Värdering materiella anläggningstillgångar	49
Värdering finansiella anläggningstillgångar.....	49
Värdering omsättningstillgångar	50

Beviljade forskningsmedel	51
Eget kapital.....	51
Noter (belopp i KSEK)	52

Vd:s förord

Denna *årsberättelse* har två delar. Den inleds med en redogörelse för Riksbankens Jubileumsfonds (RJ) forskningsstödjande verksamhet. Därpå följer förvaltningsberättelsens redovisning av RJ:s finanser och finansförvaltning. Båda illustrerar att 2009 på många sätt blev ett lärorikt år. Uppföljningen av forskningspropositionen gav upphov till flera betydelsefulla frågor. De s.k. strategiska satsningarna var omstridda, och om detta instrument ska användas fler gånger måste processen förändras. Också den lokala hanteringen av de strategiska anslagen har visat sig rymma principiella komplikationer: Vem ska besluta om pengarnas användning – universitetsledningarna eller forskarna? Frågorna är inte nya, och de hänger samman med den eviga diskussionen om profilering av lärosätena. Från RJ:s sida fortsätter vi att låta ansökningarnas kvalitet avgöra vad som ska prioriteras. Därmed står relationen mellan forskarna och RJ i centrum. I avvägningen mellan profilering och excellens prioriterar RJ excellens.

Under året har det europeiska forskningsrådet ERC utvärderats. Utvärderarna var mycket positiva till vad ERC på kort tid har åstadkommit. Men de var kritiska mot överdriven och missriktad byråkrati. Kommissionens svar visar glädjande nog en insikt om att forskningen kräver andra bedömningsmetoder och andra organisationsformer än övriga EU-frågor. RJ fortsätter att på skilda sätt bidra till den europeiska forskningspolitiken och till det internationella vetenskapliga samarbetet. Särskilt angelägna är vi om att i alla sammanhang artikulera och lyfta fram humaniorans och samhällsvetenskapens vikt och värde.

Den finansiella förvaltningen under 2009 har givit goda resultat, vilket i sin tur möjliggör fortsatt aktiva insatser för att stärka kvaliteten inom svensk forskning. RJ fortsätter att genom självständiga analyser undersöka vilka insatser som är mest angelägna. Kulturpropositionen innebar framsteg i en del av de frågor RJ arbetat med sedan 1990-talets slut, liksom propositionen om det civila samhället. Under året har styrelsen inrättat en ny områdesgrupp med inriktning på mål och resultat i offentlig verksamhet, ett tema som har ökat i betydelse, i Sverige såväl som internationellt. RJ finansierar också ett stort antal nya, fascinerande projekt, program och infrastrukturella projekt. Våra bidrag till forskningsinitiering och nätverk möjliggör ny forskning, och anslagen till översättning säkerställer att resultaten blir kända och tillgängliga för internationella kolleger.

Det är en glädje att få vara delaktig i denna utveckling av forskningen. RJ:s möjlighet att nå framgång är i hög grad beroende av alla de människor som medverkar i arbetet: ledamöterna i beredningsgrupperna, sakkunniga

världen över, synnerligen kompetenta och trevliga medarbetare samt en insiktsfull och engagerad styrelse. Till er alla går min tacksamhet för ett gott samarbete!

Göran Blomqvist

Vd

Översikt över den forskningsstödjande verksamheten under 2009

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) stöder kvalificerad forskning i form av anslag till enskilda forskare eller forskargrupper. Enligt RJ:s stadgar 2 § andra stycket ska företräde ges åt ”forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt”. Detta har sedan tillkomsten av Kulturvetenskapliga donationen i början av 1990-talet tolkats så att RJ i första hand ska ge anslag åt humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Med tanke på den nutida debattens inriktning är det viktigt att hålla i minnet att också de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena och forskningsresultaten har strategisk betydelse, inte enbart de tekniska, naturvetenskapliga och medicinska. Forskningssystemet är betjänt av proaktiva insatser som komplement till de forskarinitierade projekten. RJ bör därför fortsätta att arbeta efter två linjer: dels finansiera högkvalitativa ansökningar från forskarna själva, dels göra sådana riktade insatser, vilka kan utveckla svensk forskning inom humaniora och samhällsvetenskap och stärka dess internationella ställning.

RJ verkar aktivt inom ett vidsträckt fält av vetenskaplig forskning. Detta ställer krav på bred kompetens hos de forskare som medverkar i styrelse och beredningsgrupper. RJ består därutöver av personer med ekonomisk och politisk sakkunskap. Med denna personsammansättning representerar stiftelsen ett stort erfarenhetsfält. RJ har en särskild ställning som allsidigt kontaktorgan mellan olika forskningsområden, liksom mellan forskningen och andra centrala samhällsintressen.

RJ arbetar med ett begränsat antal stödformer. De beviljade beloppen bör vara så stora att RJ:s anslag attraherar de främsta forskarna. Särskilt intressanta och värdefulla har de åtgärder visat sig vara som är unika för RJ. Tack vare dem har kvaliteten och mångfalden i svensk forskning kunnat stärkas. RJ inriktar sig på hela forskningsprocessen genom att även bevilja stöd till tryckning och översättning och för att möjliggöra s.k. open access. RJ utnyttjar sin handlingsfrihet genom att arbeta probleminriktat och flexibelt, inklusive att åstadkomma samfinansiering av angelägen forskning. Härigenom kan bidragen från RJ få stor hävstångseffekt.

I det följande ges i första hand en översikt över det nya forskningsstöd som har beviljats under 2009. Även pågående fleråriga aktiviteter redovisas. För ytterligare information se RJ:s hemsida (www.rj.se).

Stödformer och arbetssätt

RJ stöder i första hand samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning, inklusive juridik och teologi. Stiftelsen medverkar i gränsöverskridande

forskningsprojekt i vilka forskare från olika discipliner, fakulteter, lärosäten eller länder samarbetar. Medicinsk forskning om åldrandets och barnaårens sjukdomar stöds genom Erik Rönnerbergs båda donationer.

RJ:s insatser ska bidra till att ny forskning kan komma till stånd, men också till att konsolidera och förbättra redan etablerad vetenskap. Målsättningen är att ge svensk forskning inom RJ:s verksamhetsområde förutsättningar att nå internationellt framträdande positioner. I den nu gällande stödordningen, som introducerades 2005, finansierar RJ forskning i form av program, projekt och infrastrukturella projekt samt forskningsinitiering. Anslag till program, projekt och infrastruktur utlyses samordnat en gång per år. Anslag till forskningsinitiering, vanligtvis konferenser och andra vetenskapliga möten, kan sökas fortlöpande. Härutöver gör RJ riktade insatser mot forskningsområden som identifierats i första hand genom arbetet i stiftelsens områdesgrupper.

Beredningen av ansökningar till program, projekt och infrastruktur sker i två steg. Programansökningar bedöms i en första omgång av en särskild grupp med enbart utländska ledamöter. I andra omgången granskas ett begränsat antal utvalda ansökningar av externa, internationella sakkunniga, varefter hearings med de berörda forskargrupperna genomförs. Ansökningar om projekt och infrastruktur behandlas i den första omgången av en eller flera av RJ:s beredningsgrupper, som avgör vilka ansökningar som bör gå vidare. De kvarvarande sökandena inbjuds därefter att lämna in en längre, mer utvecklad ansökan.

I beredningsgrupperna för projektansökningar ingår några av styrelsens ledamöter och suppleanter (forskare och riksdagsledamöter) samt ett antal såväl svenska som utländska forskare. Ansökningarna granskas i det andra steget av minst två sakkunniga. Inför beslutet om de infrastrukturella projekten görs, förutom utlåtanden av sakkunniga, även en hearing.

Varje ansökan bedöms i förhållande till vetenskapliga kvalitetskriterier och till internationell standard. I alla sammanhang ges ansökningar med internationell anknytning särskild prioritet. I de fall ansökningarna aktualiserar forskningsetiska frågor prövas dessa efter samma normer och på samma sätt som inom Vetenskapsrådet. Frågor om jäv hanteras i enlighet med riktlinjer som RJ:s styrelse har fastställt. Besluten om forskningsmedel fattas av RJ:s styrelse.

Alla beviljade projekt ska redovisas i enlighet med sina kontraktsvillkor. Detta betyder i normalfallet att anslagsmottagare senast 15 månader efter projekttidens slut ska skicka in en vetenskaplig slutrapport och de publikationer som projektet genererat. Samtidigt lämnas en ekonomisk slutrapport in. RJ prövar fortlöpande sina arbetsformer. Härutöver gör RJ uppföljningar och utvärderingar av olika satsningar; detta arbete redovisas nedan i ett särskilt avsnitt. Med tanke på den hårda konkurrensen om anslag är det viktigt att få kunskap om effekterna av RJ:s insatser för svensk forskning.

Beviljade forskningsanslag

Som framgår av tabell 1 har RJ under det gångna året beviljat drygt 316 miljoner kronor i anslag till forskningsändamål. Anslagens fördelning på Jubileumsdonationen respektive på Kulturvetenskapliga donationen framgår av tabell 2 och 3.

Tabell 1 Beviljade forskningsmedel 2009 per donation (belopp tkr)

Jubileumsdonationen	173 519
Kulturvetenskapliga donationen	142 442
Erik Rönnerbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar	600
Erik Rönnerbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren	200
Summa	316 761

Tabell 2 Beviljade forskningsmedel 2009 ur Jubileumsdonationen (belopp tkr)

Projektslag (ytterligare specifikation ges i tabellerna 5–6)	132 309
Samarbete med riksdagen	200
Riktade insatser (tabell 8)	30 000
Nils-Eric Svenssons fond	300
Arvode till sakkunniga	727
Ersättning till adjungerade	2 572
Konferenser, information	2 454
Områdesgruppen för forskning om civilsamhället	712
Områdesgruppen för offentlig ekonomi, styrformer och ledarskap	1 001
Områdesgruppen för forskning om förmodernitet	3 244
Summa	173 519

Tabell 3 Beviljade forskningsmedel 2009 ur Kulturvetenskapliga donationen (belopp tkr)

Infrastrukturellt stöd (ytterligare specifikation ges i tabell 7)	29 620
Program (ytterligare specifikation ges i tabell 4)	35 450
Riktade insatser	49 650
Forskningsinitiering	9 615
Internationellt samarbete	14 763
Övriga bidrag till forskning och kulturliv	3 059
Arvode till sakkunniga	285
Summa	142 442

Alla nya anslag till projekt och program beviljas i form av engångsanslag. Trycknings- och översättningsbidrag för forskning som är finansierad av RJ finansieras inom de årliga budgetramarna, liksom anslag till publicering på Internet. Ansökningar om sådana anslag behandlas fortlöpande av arbetsutskottet. Genom att från 2009 bevilja RJ-forskare översättningsanslag vill styrelsen förbättra svensk forsknings möjlighet att bidra till den internationella vetenskapliga diskussionen.

Program

Med program menas forskningsuppgifter som involverar en större forskargrupp vilken är verksam under sex till åtta år. I år utlyste RJ programstöd för femte gången. Totalt inkom 22 ansökningar, vilket var fem fler än föregående år. Beredningsgruppen beslutade att föra åtta ansökningar vidare till beredning i en andra omgång. Med ledning av utlåtandena från internationella experter och hearingar med forskargrupperna föreslog beredningsgruppen RJ:s styrelse att bevilja professor Hans Ruin, Södertörns högskola, 35 miljoner kronor till programmet *Tid, minne, representation: Ett mångdisciplinärt forskningsprogram om historiemedvetandets förvandlingar*. Genom detta beslut är fr.o.m. 2010 totalt tolv forskningsprogram i verksamhet.

Tabell 4 Antalet programansökningar 2009 och beviljade ansökningar (belopp tkr) fördelade efter ämnesområde och kön på projektledarna

Ämne	Antal	Kvinnor	Män	Sökt belopp	Antal beviljade	Beviljat belopp
ekonomisk historia	1		1	20 942		
freds- och konflikt-forskning	1	1		20 109		
företagsekonomi	2		2	50 033		
historia	1		1	10 252		
humaniora	3	2	1	44 186	1	35 000
humaniora/samhällsvetenskap	2		2	40 770		
idéhistoria	1		1	21 459		
informationsvetenskap	1		1	12 955		
litteraturvetenskap	2	1	1	40 173		
moderna språk	1		1	20 310		
musikvetenskap	1		1	22 062		
nationalekonomi	1		1	17 088		
samhällsvetenskap	1		1	16 523		
sociologi	3		3	96 321		
statsvetenskap	1	1		20 620		
Summa	22	5	17	453 803	1	35 000
Övrigt					1	450
Summa total					2	35 450

Projekt

Ett projekt avser en forskningsuppgift som vanligen utförs av en enskild forskare eller en mindre forskargrupp under högst tre år. Projekten ger viktiga möjligheter för forskare i olika stadier av karriären att pröva nya idéer; denna stödform gynnar den fria grundforskningen. Söktrycket fortsätter att vara mycket högt, men det dämpades av att en del av budgeterade medel för program kunde tas i anspråk för projekt. Under 2009 beviljade RJ:s styrelse anslag till nedanstående nya projekt.

Projektanslag 2009 (belopp kr)

Projektledare	Projekttitel	Anslagsförvaltare	Beviljat belopp
Docent Mattias Heldner	Samtalets prosodi	Institutionen för tal, musik och hörsel, KTH – Kungliga Tekniska högskolan	5 150 000
Fil.dr Andreas Nyblom	Berömmelsens kulturhistoria: Celebriteter och biografiska föremål i Nordiska museet	Nordiska museet	1 705 000
Docent Mårten Snickare	Karl XI:s tomahawk. Samlande och utställande av utomeuropeiska föremål i stormaktstidens Sverige	Konstvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet	1 940 000
Docent Lars Norén	A Supermarket for Healthcare	Centrum för konsumtionsvetenskap, Göteborgs universitet	2 055 000
Fil.dr Marie Larsson	De osynliga arbetarna! Transnationell och lokal aktivism bland hembaserade kvinnliga arbetstagar i Manila, Leeds och Ahmedabad	Socialantropologiska institutionen, Stockholms universitet	1 985 000
Jur.dr Ola Engdahl	Folkrättsligt ansvar för våld- och tvångsanvändning i multinationella fredsinsatser	Institutionen för Säkerhet och Strategi (ISS), Försvarshögskolan	2 240 000
Fil.dr Elena Lindholm Narvaez	Feminism och modernitet i Carmen de Burgos reseskildringar av Europa och Norden under tidigt 1900-tal	Institutionen för språkstudier, Umeå universitet	1 905 000
Fil.dr Malin Petzell	An analysis of an endangered language – the Kami in Tanzania	School of Oriental & African Studies (SOAS), University of London	1 735 000
Fil.dr Magnus Öhrn	Från klämmiga pojkar till döds- polare – maskulinitetsstudier i svenska pojke- och ungdomsböcker	Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria, Stockholms universitet	1 995 000
Fil.dr Edda Manga	Medborgarskapets gränser. Kolonialism, biopolitik och rasism i Colombia	Institutionen för idé- och lärdomshistoria, Uppsala universitet	1 870 000

Docent Ludvig Beckman	Universal suffrage for real? A global index of suffrage restrictions and an explanatory framework	Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet	2 175 000
Docent Kerstin Sandell	Efter succén med den nya generationens antidepressiva läkemedel: erfarenheter, praktiker, diskurser och jagets förändring	Genusvetenskap, Lunds universitet	7 460 000
Professor Henrik Horn	Inhemska politikinstrument i handelsavtal	Institutet för Näringslivsforskning	2 100 000
Fil.dr Peter Sundkvist	Scandinavian features in Shetland phonology	Institutionen för humaniora och språk, Högskolan Dalarna, Falun	2 925 000
Docent Daniel Waldenström	Intergenerationell mobilitet i inkomster och förmögenheter	Institutet för Näringslivsforskning	5 200 000
Professor Jonas Gerdin	Användning av redovisningsinformation: studier av meningsskapande processer i daglig praktik	Handelshögskolan, Örebro universitet	5 395 000
Docent Anna Jarstad	Local Peace Agreements: The Road to Peace and Democracy in KwaZulu Natal?	Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet	2 225 000
Fil.dr Sara Kristoffersson	Svensk design? Om Ikeas estetik på 1980- och 90-talet, export av "svensk design" och nationella myter	Färg och Form, Konstfack	1 245 000
Professor Tom O'Dell	Etnografins Transformationer/Runaway Methods: Ethnography and Its New Incarnations	Etnologiska institutionen, Lunds universitet	2 945 000
Ekon.dr Kajsa Lindberg	Apotek i förändring. En studie av marknadskonstruktion, entreprenörskap och arbete	Handelshögskolan i Göteborg/GRI, Göteborgs universitet	3 975 000
Docent Christina Bergqvist	Vem tar hand om barnen? En jämförande studie av samspelet mellan politik och kultur för beslutsfattande i familjen	Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet	2 250 000
Professor Cecilia Albin	Behövs rättvisa förhandlare? Rättvisa och effektivitet i internationella förhandlingar om miljö, handel och vapennedrustning	Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet	2 785 000
Teol.dr Magnus Lundberg	Mission och extas: Kontemplativa kvinnors roll för missionen i det koloniala Latinamerika	Teologiska institutionen, Uppsala universitet	1 830 000
Fil.dr Esbjörn Larsson	Mellan disciplinering och självverksamhet: skillnader i växelundervisningens användning vid skolor för olika samhällsklasser i Sverige, ca 1820–1870	Institutionen för utbildning, media och kultur (EDU), Uppsala universitet	1 905 000
Docent Karl Wärneryd	Irrationalitet	Institutionen för nationalekonomi, Handelshögskolan i Stockholm	1 700 000

Professor Dag Lindström	Ensamma män i en övergångstid. Den ogifte mannen i det svenska samhället 1750–1870	Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur (ISAK), Linköpings universitet	2 390 000
Professor Christer Lundh	Swedish Wages in Comparative Perspective, 1860–2008	Ekonomisk-historiska institutionen, Göteborgs universitet	3 000 000
Docent Eva Borgström	”Det icke tänkbara och det ständigt fruktade” Begär mellan kvinnor som motiv i svensk skönlitteratur 1900–1930	Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion, Göteborgs universitet	2 235 000
Docent Olof Bäckman	Exkludering och aktivering: Utbildning och arbetsmarknadspolitik som verktyg mot utslagning på arbetsmarknaden i Sverige och övriga Norden	Institutet för Framtidsstudier	3 215 000
Professor Pär Anders Granhag	Äkta och falska intentioner: Vilka verbala indikatorer diskriminerar?	Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet	2 025 000
Professor Timo Mäntylä	Åldrande och beslutskompetens	Psykologiska institutionen, Umeå universitet	3 320 000
Fil.dr Johan Eriksson	Subjektivitet. En filosofisk undersökning av psykoanalysens ontologi, metodologi och etik	Filosofiska institutionen, Uppsala universitet	1 780 000
Professor Sverker Gustavsson	Blandad författning och konstitutionell minimalism	Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet	425 000
Docent Staffan Ericson	Televisionens tider	Institutionen för kultur och kommunikation, Södertörns högskola	3 815 000
Fil.dr Eva Knuts	Blixtlås, knapp och kardborreband – makt och materialitet under styling och påklädning	Etnologiska institutionen, Göteborgs universitet	4 455 000
Teol.dr Susanne Olsson	Confessional Islamic Teaching in Sweden	Institutionen för genus, kultur och historia, Södertörns högskola	1 890 000
Docent Christer Karlsson	Hur regleras EU-medlemskapet?	Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet	1 775 000
Fil.dr Henrik Rosenkvist	Referentiella nollsubjekt i germanska språkvarieteter	Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet	1 985 000
Professor Jerzy Sarnecki	Brottslighet och livets vändpunkter: Livsförloppet hos 846 Stockholmspojkar under ett halvt sekel	Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet	2 660 000
Professor Björn Terje Asheim	Next generation regional innovation policy: How to combine science and user driven approaches	CIRCLE, Lunds universitet	3 400 000

Fil.dr Ingeborg Svensson	Sexualiteten i hjärnan – Hjärnforskning, medier, kunskapsproduktion	Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet	2 370 000
Fil.dr Maria Bäckman	Tolerant, bejakande och jämställd. Ungdomsmottagningar i flerkulturella miljöer som redskap för sexuell integration	Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusstudier, Stockholms universitet	1 980 000
Fil.dr Mikael Parkvall	Principia Creolica	Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet	1 790 000
Docent Jens Ljunggren	Vredens kanalisering: Socialdemokratien och den politiska emotionaliteten	Historiska institutionen, Lunds universitet	1 940 000
Med.dr Monica Åberg Yngwe	Könsskillnader i ekonomiska resurser, hälsa och dödlighet – betydelsen av sociala jämförelser, preferenser och relativ deprivation	CHESS, Stockholms universitet	2 000 000
Professor Kaj Århem	Fattigdom, utveckling och minoritetspolitik i Vietnams högländer: en antropologisk fallstudie	School of Global Studies, Göteborgs universitet	2 185 000
Professor Claes von Hofsten	Utveckling av sociala och kommunikativa förmågor hos typiskt utvecklade barn och barn med autism	Institutionen för psykologi, Uppsala universitet	2 025 000
Professor Sune Karlsson	Bayesiansk analys av dynamiska faktormodeller	Handelshögskolan, Örebro universitet	2 600 000
Fil.dr Katrin Uba	Rädda vår skola!: Vilket inflytande har protester mot skolnedsättningar på Sveriges kommunpolitik?	Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet	1 760 000
Fil.dr Ulf Mörkenstam	Urfolks rätt till självbestämmande: En studie av det svenska Sametingets makt och inflytande	Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet	2 070 000
Fil.dr Per Hammarström	Integration genom dop? Judiska konvertiter i Sverige 1782–1870	Historiska institutionen, Uppsala universitet	1 685 000
Professor Sven Erlander	Utgivningen av Tage Erlanders dagböcker	Matematiska institutionen, Linköpings universitet	480 000
Björn Fjæstad	Utgivningsstöd till Forskning & Framsteg	Forskning & Framsteg	380 000
			131 405 000

Fördelningen på olika ämnesområden för ansökningar respektive beviljade anslag visas i tabell 5.

Tabell 5 Beviljade projektansökningar och det totala antalet ansökningar 2009 (belopp tkr) fördelade efter ämnesområde och kön

Ämne	Beviljade ansökningar				Totala antalet ansökningar		
	Antal	Kvinnor	Män	Belopp	Antal	Kvinnor	Män
antropologi	2	1	1	4 170	12	5	7
arkeologi					28	12	16
arkitektur					2		2
ekonomisk historia	1		1	3 000	19	7	12
etnologi	5	2	3	13 025	28	16	12
film- och teatervetenskap					12	4	8
filosofi	1		1	1 780	26	6	20
freds- och konfliktforskning	2	2		5 010	10	7	3
företagsekonomi	3	1	2	11 425	79	26	53
historia	3		3	4 810	47	20	27
idéhistoria	3	2	1	5 315	45	16	29
informationsvetenskap	1		1	3 815	23	9	14
juridik	1		1	2 240	21	12	9
klassiska språk/antikens kultur					6	3	3
konst/estetiska ämnen	1	1		1 245	20	11	9
kulturgeografi	1		1	3 400	18	9	9
lingvistik	5	1	4	13 585	41	19	22
litteraturvetenskap	3	2	1	6 135	53	31	22
medicin	1	1		7 460	10	7	3
moderna språk					4	3	1
musikvetenskap					6	2	4
nationalekonomi	3		3	9 000	30	5	25
pedagogik	1		1	1 905	32	15	17
psykologi	3		3	7 370	29	13	16
religionsvetenskap	3	1	2	5 405	34	11	23
samhällsvetenskap					1		1
sociologi	3	1	2	7 875	81	45	36
statistik	1		1	2 600	4		4
statsvetenskap	6	2	4	10 455	61	22	39
teknik					3		3

Ämne	Beviljade ansökningar				Totala antalet ansökningar		
	Antal	Kvinnor	Män	Belopp	Antal	Kvinnor	Män

utgivningsstöd till Forskning & Framsteg	1		1	380			
Summa	54	17	37	131 405	785	336	449

Männen svarar även 2009 för ca 60 procent av ansökningarna; fördelningen mellan könen har i stort sett varit densamma från 2005 till 2008. Av beviljade anslag 2009 går dock ca 67 procent till manliga sökande; de kvinnliga forskarna erhåller marginellt högre belopp. Det finns skäl att framöver extra noga uppmärksamma hur anslagsfördelningen mellan könen utvecklas. Under åren 2005 till 2009 har kvinnornas andel av beviljade anslag fluktuerat mellan 49 och 33 procent.

Som framgår av tabell 5 och 6 är de beviljade ansökningarnas spridning på lärosäten (eller motsvarande) och på olika ämnen stor.

Tabell 6 Beviljade projektansökningar fördelade efter anslagsförvaltare 2009 (belopp tkr)

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Försvärshögskolan	2 240	1
Göteborgs universitet	21 665	8
Handelshögskolan i Stockholm	1 700	1
Högskolan Dalarna	2 925	1
Institutet för Framtidsstudier	3 215	1
Institutet för Näringslivsforskning	7 300	2
Konstfack	1 245	1
KTH – Kungliga Tekniska högskolan	5 150	1
Linköpings universitet	2 870	2
Lunds universitet	17 730	5
Nordiska museet	1 705	1
Statens historiska museum	1 075	1
Stockholms universitet	18 595	9
Södertörns högskola	7 485	3
Umeå universitet	5 225	2
Uppsala universitet	22 905	12
Örebro universitet	7 995	2

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Forskning & Framsteg	380	1
Summa	131 405	54

Reseanslag	19	1
Tryckningsbidrag	535	8
Översättning	350	3
Summa	904	12
Summa total	132 309	66

Infrastrukturella projekt

Infrastrukturellt stöd avser insatser som syftar till att främja framtida forskning. I årets omgång beviljades flera anslag till stora nationella och internationella survey-undersökningar, i vissa fall samfinansierade med andra forskningsfinansiärer. Även flera mindre men betydelsefulla arkiverings- och digitaliseringsprojekt erhöll anslag. Nödvändigheten av intensifierat samarbete inom kulturarvsområdet har under året bl.a. uppmärksammats i samband med det svenska EU-ordförandeskapet. RJ har beslutat att under 2010 göra en riktad utlysning till museerna i fråga om digitalisering av material. Museerna är organisatoriskt mer splittrade än arkiv och bibliotek och verkar inte ha kommit lika långt i sitt teoretiska och praktiska arbete inom detta område.

Anslag till infrastrukturellt stöd 2009 (belopp kr)

Projektledare	Projekttitel	Anslagsförvaltare	Beviljat belopp
Fil.mag. Annika Öhrner	Arkiv Derkert	Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet	865 000
Fil.dr Sofia Seifarth	Berättelser, minnen och föremål. Ett metodutvecklande insamlingsprojekt om hushållsarbete och vardagsliv på 1950- och 1960-talen	Arbetets museum, Norrköping	395 000
Rektor Lennart Weibull	SOM-undersökningarna 1986–2008: Dokumentation, förädling och internationalisering	Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet	3 500 000
Docent Petra Söderlund	Selma Lagerlöf-arkivet. En nationell digital utgivningsplattform	Svenska Vitterhetssamfundet	5 000 000
Docent Mikael Hjerm	European Social Survey (ESS) round 5	Sociologiska institutionen, Umeå universitet	2 500 000
Docent Antoinette Granberg	Digitaliserade beskrivningar av slaviska kyrilliska handskrifter och äldre tryckta böcker vid svenska bibliotek och arkiv	Institution för slaviska språk, Göteborgs universitet	5 000 000
Professor Jan O. Jonsson	Levnadsnivåundersökningen 2010 (LNU 2010)	Institutet för social forskning – SOFI, Stockholms universitet	5 500 000
Projektledare	Projekttitel	Anslagsförvaltare	Beviljat belopp
Fil.kand. Anna Kyhlberg-Boström	Repertoardatabas för Kungliga Teatern/Kungliga Operan 1773 och framåt	Kungl. Operans musikbibliotek och arkiv	810 000

Per Cullhed	ProBok – en proveniens- och en bokbandsdatabas	Uppsala universitetsbibliotek	6 000 000
Erik Kjellberg	Dübensamlingen. En europeisk musikskatt från 1600-talet	Institutionen för musikvetenskap, Uppsala universitet	50 000
			29 620 000

Tabell 7 Beviljade ansökningar om infrastrukturellt stöd fördelade efter anslagsförvaltare 2009 (belopp tkr)

Anslagsförvaltare	Beviljat belopp	Antal
Arbetsmuseum	395	1
Göteborgs universitet	8 500	2
Kungl. biblioteket	5 865	2
Kungl. Operans musikbibliotek och arkiv	810	1
Stockholms universitet	5 500	1
Umeå universitet	2 500	1
Uppsala universitet	6 050	2
Summa	29 620	10

Forskningsinitiering

För att kunna möta efterfrågan från forskarsamhället om anslag till större konferenser eller mindre seminarier samt till uppbyggnad av vetenskapliga nätverk beviljar RJ anslag till forskningsinitiering. Ansökningarna spänner över ett stort fält: bidrag till internationella konferenser förlagda både i Sverige och utomlands, arbetskonferenser rörande nya forskningsområden, seminarieverksamhet, nätverksstöd och förberedelser av nya forskningsprogram.

Under året behandlades 94 ansökningar, varav 60 beviljades anslag. Beviljningskvoten, cirka två tredjedelar, är hög i förhållande till exempelvis projektanslag. Som en del av dessa initierande insatser anordnar RJ regelmässigt egna symposier och seminarier, ibland tillsammans med andra forskningsstödjande organ inom eller utom landet. RJ medverkar även i olika forskningsinformativa aktiviteter. Dit hör exempelvis RJ:s stöd till utgivning av tidskriften *Forskning & Framsteg* och till föreningen Vetenskap & Allmänhet (VA).

Sedan 1966 har RJ deltagit i finansieringen av Nobelstiftelsens symposier. De sammanlagt 144 Nobelsymposierna har ägnats åt vetenskapliga genombruttsområden av central kulturell eller samhällelig betydelse. Symposierna har en mycket stark internationell ställning.

Nätverksbidrag

RJ har identifierat behovet av ytterligare flexibla stödformer som kan gynna etablerandet av ny forskning och nya forskningssamarbeten. Styrelsen beslöt därför att på försök under 2009 ge anslag till nätverk. Syftet är att ge forskare från olika lärosäten möjlighet att samverka och att främja framväxten av nya

ämnesöverskridande forskningsmiljöer. Totalt har 53 ansökningar inkommit, varav 37 har beviljats helt eller delvis. Det har visat sig praktiskt svårt att hålla isär nätverksstödet från forskningsinitiering. I budgeten för 2010 sammanförs de båda därför i en budgetpost.

Open access

RJ:s styrelse har fattat beslut om att medverka till att de forskare som RJ stöder ska publicera sina resultat med open access, dvs. fritt tillgängligt på Internet. Den konkreta utformningen av RJ:s insatser kommer att ske efter diskussioner med intressenter på området.

Områdesgrupper

RJ inrättar s.k. områdesgrupper i syfte att kartlägga forskningsbehov och stimulera till vetenskaplig forskning och till informationsutbyte. Verksamheten kan beskrivas som ett kvalificerat forskningsförberedande arbete, vilket vanligtvis pågår i fyra till sex år. Under 2009 har tre områdesgrupper varit verksamma och en ny inrättats.

Områdesgruppen för offentlig ekonomi, styrformer och ledarskap

Områdesgruppen för offentlig ekonomi, styrformer och ledarskap har under sitt sista verksamhetsår haft tre sammanträden, företrädesvis för att planera tre seminarier under hösten 2009. Det första av dessa benämndes "Innovationspolitik – en del av den ekonomiska politiken" och ägde rum den 14 oktober i riksdagen. Seminariet var ett samarrangemang mellan områdesgruppen, riksdagens näringsutskott och Vinnova. Det andra seminariet arrangerades den 21 oktober tillsammans med riksdagens konstitutionsutskott och hade rubriken "Regeringen styr riket – fungerar Regeringskansliet?" Seminariet var välbesökt, 170 åhörare, med intressanta medverkande. Det tredje seminariet gick av stapeln den 11 november i riksdagens förstakammarsal och var en uppföljning av den konferens om skatter och skatteforskning som ägde rum hösten 2006. Inledningsvis presenterades fyra av de fem projekt som tidigare erhållit anslag från RJ:s, FAS och Skatteverkets gemensamma utlysning. Därefter dryftades hur en ny svensk skattereform skulle kunna se ut och om förutsättningarna för en sådan finns. Seminariet var ett samarrangemang mellan områdesgruppen, riksdagens skatteutskott och Skatteakademien.

Områdesgruppen för forskning om civilsamhället

Områdesgruppen för forskning om civilsamhället har under året gått in i sitt avslutande skede. Med stöd från RJ genomfördes den 27–28 mars i Örebro under ledning av professor Erik Amnå den svenska delen av det andra europeiska medborgarrådet (European Citizen Consultations). Medborgarråden är exempel på s.k. samtalsdemokrati eller deliberativ demokrati, som kommit i fokus i samband med diskussionen om "demokratiskt underskott" inom EU.

Fil.dr Malin Gawell, Esbri, och professor Hans Westlund, KTH, genomförde den 3–4 september en internationell workshop om entreprenörskap: "Civil society, social capital and economic dynamics". Professor Lars Svedberg, Ersta Sköndal högskola, var värd och medarrangör till en stor internationell konferens den 9–11 september med titeln "The social dimension of Religion in Civil Society – A Comparative European Perspective". Den 16 oktober genomförde RJ och Ideell arena det årliga seminariet med forskare och finansierare i det postdoktorala programmet för forskning om civilsamhället. Inför avslutningen av sitt uppdrag har områdesgruppen tagit initiativ till en intervjubok av fil.dr Jenny Björkman. Vidare anordnar områdesgruppen den 20 januari 2010 tillsammans med Rifo (Sällskapet riksdagsledamöter och forskare) i riksdagen seminariet "En demokrati i kris?" om deliberativ demokrati.

Riksdagens beslut att anslå 220 miljoner kronor till forskning m.m. om den ideella sektorn innebär att RJ:s insatser genom områdesgruppen kan få en naturlig fortsättning. Flera av gruppens ledamöter har genom sin forskning och sina nätverk berett vägen för denna satsning.

Områdesgruppen för forskning om förmodernitet

Inom ramen för Områdesgruppen för forskning om förmodernitet (OFFF-gruppen) har ytterligare ett forskarnätverk startats, Configurations of Desire in Premodern Literature. Därmed är sex tematiska nätverk med inriktning på förmodern tid i gång. Vid Bok- och Biblioteksmässans forskartorg presenterades två antologier med ursprung i OFFF-gruppen. Den ena, *Omodernt. Människor och tankar i förmodern tid*, är i huvudsak författad av medlemmar i områdesgruppen. Den andra, *Förmoderna livshållningar. Dygder, värden och kunskapsvägar från antiken till upplysningen*, är skriven av medlemmar i ett av nätverken. På bokmässan presenterades också Humanistportalen, en ny webbplats som förmedlar kunskap om olika aspekter på den äldre historien. Portalen bedöms ha stor potential, och lanseringen ska därför intensifieras. Under året har OFFF-gruppen diskuterat RJ:s framtida insatser för att stödja den förmoderna forskningen. En särskild grupp med yngre forskare har fått i uppdrag att utarbeta ett förslag till insatser. Förslaget ska diskuteras på en konferens om förmodern forskning i Sigtuna i augusti 2010. Förra årets globalhistoriska konferens vid Svenska forskningsinstitutet i Istanbul har under 2009 följts upp vid ett tvådagarsmöte i Stockholm. En fortsättning på de globalhistoriska aktiviteterna planeras.

Områdesgruppen för mål och resultat i offentlig verksamhet

RJ:s styrelse har fattat beslut att inrätta en ny områdesgrupp med inriktning på mål och resultat i offentlig verksamhet. Olika inslag i mål- och resultatstyrning diskuteras både i Sverige och internationellt, och även forskningen har uppmärksammat detta fält. Områdesgruppen syftar till att kartlägga denna debatt och ta initiativ till seminarier, kunskapsöversikter och begränsade studier. Gruppen kommer att bestå av både forskare och praktiker och vara internationell till sin sammansättning.

Riktade satsningar

De riktade satsningarna har varierande karaktär, från postdoktorala anställningar som syftar till att ge individerna möjlighet att påbörja en akademisk karriär till utlysningar inom särskilt angelägna forskningsområden.

Tabell 8 Riktade insatser 2009 ur Jubileumsdonationen (belopp tkr)

Fortsättning av Pro Futura II	20 000
Utökat samarbete mellan svenska och finska forskare inom humaniora och statsvetenskap	10 000
Summa	30 000

Tabell 9 Riktade insatser 2009 ur Kulturvetenskapliga donationen (belopp tkr)

Skatteforskning II	10 000
Riksdagforskning	8 000
Nätverksstöd II	5 000
Planeringsanslag Flexit	400
Flexit (MediaPostdok i högst 3 år)	7 000
ABM-tjänst Medelhavsmuseet	1 250
Sipri China and Global Security Programme	3 000
Postdokbefattningar i moderna språk	15 000
Summa	49 650

Pro Futura

Inom ramen för ett särskilt spetsforskningsprogram, Pro Futura, stödjer RJ tillsammans med Swedish Collegium for Advanced Study (SCAS) unga framstående forskare. De forskare som antogs 2005 till Pro Futura II kan efter ansökan och sakkunniggranskning få finansiering i ytterligare tre år. De vetenskapliga resultaten är goda. Fem av sju forskare har nu genomgått granskning och beviljats fortsatt anslag. Ytterligare granskningar sker våren 2010.

Under året utlystes en ny omgång, Pro Futura V, som är en vidareutveckling och en kvalitativ nysatsning som kommer att pågå ett antal år. Nytt i programmet är t.ex. inslaget av karriärutveckling, som innebär att internationellt välmeriterade forskare engageras som mentorer. Den nära samverkan mellan ledande forskningsuniversitet och internationellt ledande institut för avancerade studier tillvaratas för att främja deltagarnas utveckling. Programets utformning ska också bidra till att öka rörligheten inom sektorn och förbereda forskarna för uppgifter som framtida forskningsledare. Inbjudan till lärosätena att nominera kandidater ledde till 20 nomineringar. Åtta av kandidaterna gick vidare till intervju. Tre av dessa får anställning inom Pro Futura V, nämligen Ali Ahmed, Linnéuniversitetet, Ericka Johnson, Göteborgs universitet, och Wendelin Reich, Uppsala universitet.

Postdoktorala tjänster i matematik med ämnesdidaktisk inriktning

Satsningen fortsätter i enlighet med *Årsberättelse 2008*.

Civilsamhället

Satsningen fortsätter i enlighet med *Årsberättelse 2008*. Se även ovan under Områdesgruppen för forskning om civilsamhället.

Skatteforskning

Åren 2006–2007 tog RJ initiativet till en satsning på skatteforskning. Den första utlysningen gällde tre år, varvid RJ bidrog med 8 miljoner kronor, FAS med 5 miljoner kronor och Skatteverket med 15 miljoner kronor. En utvärdering ska genomföras under våren 2010, och om denna är positiv, så har parterna var för sig uttalat en beredskap att utlysa ytterligare forskningsanslag. Den 11 november arrangerades ett seminarium med titeln ”Skatter och skattesystem i en värld av alltmer globalt beroende”. Fyra av fem projekt inom skatteområdet presenterades vid detta tillfälle (se även ovan under Områdesgruppen för offentlig ekonomi, ledarskap och styrformer).

SSAAPS

Swedish School of Advanced Asia Pacific Studies (SSAAPS) tillkom 2001 för att stärka svensk forskning och forskarutbildning med inriktning på Stilla-havsasien. I fokus ligger samtida kulturella, ekonomiska, politiska och sociala frågor. Tillsammans med Stint (Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning) har RJ under denna period finansierat postdoktorala tjänster, doktorandtjänster, workshoppar, publiceringsstöd, gästforskarstipendier samt resestipendier. Utvärderingarna av SSAAPS visar på mycket goda vetenskapliga resultat. SSAAPS har resulterat i en betydande uppbyggnad av kompetens och expertis rörande nutida förhållanden som kommer universitet, forskningsinstitut, förvaltning, medier och företag till godo. Under året har SSAAPS avvecklats och den internationella styrgruppen, där även RJ varit representerad, har upplösts och ledamöterna avtackats för goda insatser under de gångna åren. SSAAPS har tidigare resulterat i nya satsningar, däribland Stockholm China Forum (nedan under Internationellt samarbete). Under 2009 lanserades Sipri China and Global Security Programme (nedan).

Sipri China and Global Security Programme

Sipri (Stockholm International Peace Research Institute) syftar genom sitt RJ-stödda femåriga program till att skapa en ledande kunskapsmiljö med fokus på Kina och Stilla-havsasien. RJ:s anslag möjliggjorde rekryteringen av doktor May-Britt Stumbaum.

European Foreign and Security Policy Studies

Tillsammans med italienska Compagnia di San Paolo och tyska VolkswagenStiftung har RJ sedan 2004 ett samarbete som syftar till att finansiera unga

forskare inom utrikes- och säkerhetspolitikens område. Denna satsning går nu mot sitt slut i och med att så många som 94 yngre forskare är antagna i programmet. Programmet kommer att avslutas med en större konferens i Italien hösten 2010.

Sverige och Göteborgs universitet var den 24–26 september värd för en konferens inom programmet på temat ”Challenges for European Security in 2020”. Arrangör var CERGU (Centrum för Europaforskning vid Göteborgs universitet) under ledning av professor Rutger Lindahl.

I anslutning till detta program utdelas även ett pris för bästa insats av en forskare eller skribent inom ämnesområdet. Priset är tänkt att hedra minnet av utrikesminister Anna Lindh, vars tragiska död har motiverat tillkomsten av forskningsprogrammet. ”The Anna Lindh Award” är på 20 000 euro och gick i år till den tyske forskaren Thomas Diez, professor vid universitetet i Tübingen.

Europe and Global Challenges

Erfarenheterna av nyssnämnda program är många och positiva. Tillsammans har de tre forskningsfinansiärerna gjort en insats på europeisk nivå som de var för sig inte hade varit mäktiga. De har därför beslutat att vidareutveckla sitt forskningssamarbete.

RJ har avsatt 20 miljoner kronor till det nya internationella forskningsprogrammet ”Europe and Global Challenges”. Programmet har ambitionen att stimulera europeiska forskare att i större utsträckning än hittills samarbeta med kolleger i andra delar av världen i forskning om vår tids stora utmaningar. I ett första steg har under året utlysts planeringsanslag. Avsikten är att ett mindre antal forskargrupper ska ges möjlighet att stärka sina samarbeten inför de större forskningsanslag som kommer att utlysas under 2010. Utlysningen rörande planeringsanslag fick mycket stark respons med inte mindre än 140 ansökningar. Av dessa har tolv forskargrupper erhållit vardera 400 000–500 000 kr.

ABM

RJ:s och Vitterhetsakademiens gemensamma satsning på att skapa nya karriärvägar för nydisputerade forskare inom humaniora genom inrättandet av postdoktorala tjänster vid arkiv, bibliotek och museer (ABM) har sedan starten 2007 blivit väl emottagen. Syftet är att knyta disputerade forskare till arkiv, bibliotek och museer för att stimulera till kvalificerad forskning, stärka sektorns forskarkompetens samt skola in forskare i myndighetsarbetet. Av de 17 ursprungliga forskarna har 9 utvärderats under året. Rapporterna från arbetsgivarna liksom forskarnas redovisningar vittnar om att forskarna integrerats väl i sina nya arbetsmiljöer och att de samtidigt förmått bedriva sin planerade forskning. De goda erfarenheterna har resulterat i att ABM-programmet utökats med nya befattningar vid Medelhavsmuseet och inom runforskning (se nedan). Det finns goda skäl för RJ att ytterligare bidra till kunskapsöverföringen till samhället utanför universitet och högskolor t.ex.

genom att finansiera nya ”praxisinriktade” initiativ. Detta är en viktig bakgrund till försöksverksamheten inom det s.k. Flexitprojektet som är inriktat mot arbetsmarknaden utanför offentlig sektor (se nedan).

Runforskning

I samarbete med Kungl. Vitterhetsakademien och Riksantikvarieämbetet har RJ utlyst och tillsatt två anställningar som forskare inom runområdet med placering vid Riksantikvarieämbetet. Arkeologen Laila Kitzler Åhfeldt driver forskningsprojektet ”Runristandets dynamik: Forskning om runristare, vård och digital kommunikation”, medan nordisten Magnus Källströms projekt heter ”Runsvenska skrifttraditioner och ett supplement till Upplands runinskrifter”. Runforskningsinitiativet har mötts mycket positivt. Utformningen av anställningarna är densamma som för övriga s.k. ABM-anställningar: 75 procent av arbetstiden utnyttjas för forskning och resterande tid för tjänstgöring inom myndigheten.

Medelhavsmuseet

ABM-anställningen vid Medelhavsmuseet är inriktad mot museets stora och ofullständigt bearbetade Cypersamlingar. Den är ett samarbete mellan RJ, Kungl. Vitterhetsakademien och Medelhavsmuseet. Den kommer att följas av en motsvarande satsning av AG Leventis Foundation.

Anställningar vid Medelhavsinstitutet

I samverkan med Kungl. Vitterhetsakademien och de svenska forskningsinstitutet i Athen, Istanbul och Rom har RJ under året utlyst tre anställningar som forskare. Syftena är att bredda och förstärka forskningen vid instituten, att förbättra möjligheterna för svenska forskare att verka i en internationell forskningsmiljö samt att mer övergripande stimulera den svenska forskningens internationalisering. Anställningarna är treåriga. Högst 20 procent av arbetstiden kan avse medverkan i institutets verksamhet i form t.ex. av seminarier och undervisning; återstående arbetstid är forskning. Ansökningarna spänner över ett brett spektrum av ämnen. Forskarna har i sina ansökningar angivit till vilket institut de vill förlägga sin forskning. Kvaliteten i ansökningarna avgör vilket eller vilka institut som får en anställning beviljad. Finansierarna bekostar anställningarna med ett ramanslag, medan instituten medfinansierar overheadkostnader.

Flexit

Under året arbetade RJ fram en helt ny postdoktoral satsning kallad Flexit. Inom programmet utlystes fem traineeanställningar vid fem olika företag. I detta pilotprojekt försöker RJ konstruera flexibla lösningar för att sprida forskning och forskare utanför akademien och till områden dit de vanligtvis inte når. Huvudsyftet är att förstärka förbindelserna mellan humanistisk/samhällsvetenskaplig forskning och näringslivet. Genom att underlätta

kunskapsöverföringen räknar RJ med att fler utanför universitetsvärlden ska se och efterfråga kompetensen hos disputerade humanister/samhällsvetare. På samma gång öppnas alternativa arbetslivsmöjligheter för dessa forskare, som får en viktig uppgift i de nya nätverk som förhoppningsvis växer fram. I den första utlysningen medverkar Ericsson, Good Old, IOGT-NTO, NCC och Västerbottens-Kuriren. Tjänsterna väntas bli tillsatta under första kvartalet 2010.

Forskning inom kulturpolitik och kulturarv

RJ har sedan 2006 stött SweCult, ett "kulturpolitiskt observatorium", vid Linköpings universitet och Tema Q. SweCult är en brygga mellan å ena sidan akademisk forskning och å andra sidan representanter för myndigheter och praktiker inom kultursektorn. Konferensen KulturSverige är en viktig mötesplats mellan forskare och praktiker. I anslutning till denna utges en omfattande antologi med tematiska artiklar och statistik. Första utgåvan kom i slutet av 2008 och samfinansierades av Linköpings universitet, Statens kulturråd och RJ. En andra konferens kommer att genomföras hösten 2010. Arbetet med rapporten "KulturSverige 2011" pågår med stöd av RJ och Stiftelsen framtidens kultur. De behov av analys, statistik och tillämpad forskning som finns inom det kulturpolitiska området har ännu inte fått någon tillfredsställande lösning. I anslutning till dessa frågor anordnade RJ tillsammans med Världskulturmuseet och Stiftelsen framtidens kultur seminariet "Kultur – med eller utan politik?" under Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg.

Arbetet med den internationella handbok om konstnärlig forskning som RJ tagit initiativet till fortskrider planenligt. Den preliminära titeln är "The New Handbook for Arts-Based Research". Boken, som beräknas utkomma under 2010 på förlaget Routledge, redigeras av docent Henrik Karlsson och professor Michael Biggs.

Jubileer – Märkesåret 2009

Finlands och Sveriges regeringar har beslutat att högtidlighålla minnet av delningen av Sverige–Finland under rubriken *Märkesåret 2009*. Representanter för RJ har ingått i den svenska nationalkommittén och i en arbetsgrupp under exekutivkommittén. En rad offentliga evenemang i Sverige med anknytning till Finlands och Sveriges historiska och dagsaktuella relationer har genomförts. RJ har i samverkan med Kulturfonden för Sverige och Finland bidragit med nära 1 miljoner kronor till historiska och kulturella arrangemang. Tillsammans med Hanaholmens kulturcentrum genomfördes en rad seminarier vid Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg. Då presenterades bl.a. professor Torkel Janssons RJ-finansierade bok *Rikssprängningen som kom av sig* (Atlantis 2009). Jansson betonar att "det svenska" i Finland bevarades

bl.a. i form av Svea Rikes lag från 1734 och övrig offentlig administration ända till mitten av 1900-talet.

Forskningssamarbete Finland–Sverige

RJ vill utnyttja de positiva erfarenheterna från märkesåret och aktivt stödja vetenskapligt samarbete genom att inrätta ett utbytesprogram för forskare inom humaniora och samhällsvetenskaperna. I en första omgång har 10 miljoner kronor beviljats. Förhoppningen är att finska finansiärer kommer att medverka finansiellt i motsvarande mån. Under 2009 genomförde Kulturfonden för Sverige och Finland *Märkesåret 1809 Det nya Finland, det nya Sverige* med en rad konferenser och seminarier. Projektet anknöt nära till den halvdagskonferens om finsk och svensk forsknings- och innovationspolitik som de båda ländernas nationalkommittéer anordnade under den s.k. framtidskonferensen i Stockholm den 17 mars. RJ har även medverkat vid flera aktiviteter rörande finansiering och ledarskap inom högre utbildning och forskning.

Översättningspriset Pro Lingua

För tredje året i rad delade RJ och Stint ut översättningspriset Pro Lingua vid Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg. Prissumman ligger på 250 000 kr. År 2009 går Pro Lingua till Lars Berglund, musikvetare vid Uppsala universitet, för hans verk *Studier i Christian Geists vokalmusik* och till Tommy Gustafsson, historiker vid Lunds universitet, för avhandlingen *En fiende till civilisationen*.

Postdoktorala anställningar i moderna språk

Efter en positiv utvärdering av RJ:s forskarskola i moderna språk beslöt styrelsen att anslå medel till postdoktorala anställningar som kommer att utlysas under 2010. Utlysningen ska inte begränsas till dem som deltagit i RJ:s forskarskola, utan vara öppen för andra sökande och andra moderna språk. Forskare med såväl språkvetenskaplig som litteraturvetenskaplig inriktning ska kunna komma i fråga. Bakgrunden till denna vidgning i förhållande till forskarskolan är iakttagelsen från de senaste åren att basen för ansökningar från språkämnen om t.ex. projektanslag behöver stärkas.

Övriga bidrag till forskning och kulturliv

Erfarenhetsmässigt har det varit svårt att på ett naturligt sätt inrymma vissa angelägna ändamål under övriga budgetposter. Under 2009 har bidrag beviljats bl.a. till två försöksnummer av den nya tidskriften "Modern psykologi". Dess inriktning är psykologi och annan beteendevetenskap, hjärnforskning samt filosofi och kognitionsvetenskap. I anslutning till märkesåret finansierades bl.a. en sommarteater vid Nordens Folkhögskola Biskops-Arnö. I boken *Folkvald kultur* (red. Gunnar Bergdahl, Carlssons 2009) intervjuades med

anledning av kulturpropositionen våra folkvalda – 349 riksdagsledamöter och 22 statsråd – om sina viktigaste kulturupplevelser.

Forskarskolor

De fyra forskarskolor som RJ startade 1999–2001 är avslutade. RJ:s styrelse har beslutat att från 2002 inte starta ytterligare forskarskolor. Forskarskolorna var följande:

- Forskarskolan i matematik med ämnesdidaktisk inriktning
- The Swedish School of Advanced Asia Pacific Studies – SSAAPS
- Nordiska museets forskarskola.

Ett antal resultat av forskarskolan i matematikdidaktik presenteras i boken *Matematikdidaktiska frågor* (NCM och SMDF 2009). Under 2009 har utvärderingarna av forskarskolan i moderna språk och Nordiska museets forskarskola blivit klara. Båda redovisar mycket goda resultat, liksom en del användbara erfarenheter. RJ:s styrelse har beslutat att finansiera ett antal postdoktorala tjänster i moderna språk (se ovan). Glädjande nog anvisade regeringen i forsknings- och kulturpropositionerna medel för den eftersatta kultur- och kulturarvsforskningen. VR har fördelat bidragen.

Internationellt samarbete

RJ:s möjligheter att snabbt och kraftfullt stödja internationellt samarbete har stor betydelse för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Ett bidrag till Poul Holm, Trinity College Dublin, och Arne Jarrick, VR, för "Humanities World Report" avser att göra det möjligt att för första gången lyfta fram och belysa trender inom och utmaningar för humanistisk forskning. Av liknande skäl har "2010 World Social Science Report (WSSR)" erhållit bidrag. Behovet av insatser för att stärka forskningen på europeisk nivå kvarstår. RJ gjorde betydande insatser vid tillkomsten av ERC (det europeiska forskningsrådet). Den under 2009 genomförda utvärderingen visar att arbetet med att flytta fram ERC:s position och säkerställa ändamålsenliga arbetsformer måste fortsätta. Detta var temat för ett symposium den 18 november med den expertgrupp som ursprungligen arbetade fram förslaget till ERC. Vetenskapsakademien arrangerade med finansiellt stöd av RJ. Mot bakgrund av behoven av att stärka och utveckla ERC har RJ också beslutat att bevilja bidrag till projektet "Peer Review Practices and the Legitimacy of the European Research Council". Inom European Foundation Centre medverkar RJ i arbetet på att stärka stiftelsernas ställning som forskningsfinansiärer i Europa. RJ följer och bidrar finansiellt till OECD:s arbete med AHELO-projektet (Assessment of Higher Education Learning Outcomes), som syftar till att möjliggöra jämförelser mellan resultaten av högre utbildning i olika länder. RJ bevakar även det av Bertelsmann Stiftung initierade arbetet med att utreda de

teoretiska och metodiska förutsättningarna för en europeisk universitetsranking. RJ har även beslutat att under fem år finansiera Svenska Eustory, som vänder sig till gymnasister. Målet med Eustory, som ursprungligen initierades av Körber Stiftung, är att på grundval av historiestudier bidra till ökad förståelse och samarbete mellan individer, grupper och nationer. Resultaten från första omgången presenteras i *Aktuellt om historia* 2009:2.

RJ:s insatser i övrigt kan delas in i fyra grupper: Samarbetsorganisationer och nätverk för stiftelser, stöd till forskningsinstitut i utlandet, projekt inom säkerhet, utveckling, kultur och värderingar samt gästprofessorer, postdoktorala tjänster och andra liknande anställningar.

Samarbetsorganisationer och nätverk för stiftelser

Under året genomfördes European Foundation Centres (EFC) Annual General Assembly and Conference i Rom under rubriken "Fighting Poverty. Creating Opportunities". RJ arrangerade seminariet "Innovative ways for foundations fighting poverty in Europe". Som medlem av ESF (European Science Foundation) medverkar RJ bl.a. i de båda ERA-nätverken NORFACE (New Opportunities for Research Funding Co-operation in Europe) och HERA (Humanities in the European Research Area), liksom i Forum on Science in Society Relationships. RJ deltar också aktivt i NEF:s (The Network of European Foundations for Innovative Cooperation) och ECF:s (European Cultural Foundation) arbete. RJ har beslutat att stödja Academia Europaeas utåtriktade informationsverksamhet med ett årligt bidrag.

Stöd till forskningsinstitut i utlandet

RJ har ett väl utvecklat samarbete med Wissenschaftskolleg zu Berlin. Sedan ett drygt decennium ger RJ bidrag till Collegium Budapest, och vid STIAS (Stellenbosch Institute for Advanced Study) finansieras fokusgrupper samt två fellowships/forskarbefattningar.

Projekt inom säkerhet, utveckling, kultur och värderingar

Utrikesdepartementet (UD), RJ och Stint arrangerar tillsammans med German Marshall Fund (GMF) två gånger per år Stockholm China Forum (SCF). Avsikten är att fördjupa dialogen kring olika aspekter på relationen mellan Kina och västvärlden. Det sista SCF kommer att genomföras i januari 2010. RJ, UD och GMF planerar en tvåårig fortsättning. RJ har under tre år finansierat arbetet inom Madariaga Foundation, Bryssel, som syftar till att starta en "European Journal for Conflict Prevention". Gensvaret från kontaktade förlag visade sig vara otillräckligt, varför projektet tyvärr har måst avslutas. RJ fortsätter att engagera sig i spänningsfältet kultur-utveckling. En viktig del sker i samarbete med ECF i Amsterdam. Årets stipendium för unga europeiska forskare inom det kulturpolitiska området, det s.k. Cultural Policy Research Award, tilldelades doktor Davide Ponzini vid universitetet Politecnico

di Milano för projektet "Governing urban diversity? A policy tool comparison of five European capitals".

RJ avslutar i och med 2009 sitt ekonomiska stöd till Lab for Culture (LFC) vid ECF, www.labforculture.org. I anslutning till det svenska ordförandeskapet i EU anordnade LfC med stöd från RJ och Stiftelsen framtidens kultur den 27–28 juli workshopen "Converging Pathways to New Knowledge" vid Röhsska museet, Göteborg. Där diskuterades hur tillväxten av digital information och nya s.k. sociala medier påverkar vårt sätt att skaffa kunskap.

Gästprofessurer, postdoktorala tjänster och andra liknande anställningar

Gästprofessuren i Dag Hammarskjölds namn vid Nordeuropa-Institut, Humboldt-Universität zu Berlin, innehas av professor Ebba Witt-Brattström. Finansieringen av Johns Hopkins Fellowship i Urban Studies närmar sig slutet. RJ är svensk finansiär av det nordiska postdoktorsprogrammet Scancor vid Stanford University. RJ bekostar därutöver t.ex. gästforskarutbytet mellan SCAS och utländska institut för avancerade studier, däribland Helsinki Collegium for Advanced Studies och Max-Weber-Kolleg i Erfurt.

Kontakter har tagits med franska myndigheter, forskningsinstitut och universitet i syfte att se hur samarbete och forskarutbyte mellan länderna skulle kunna främjas.

RJ har sedan 1989 ett avtal med Humboldt-Stiftung i Bonn om gästforskarutbyte. RJ finansierar tyska gästforskare i Sverige och Humboldt-Stiftung svenska forskare i Tyskland. Till Humboldtstipendiat i Sverige för 2009 har professor Antje Hornscheidt, Humboldt Universität i Berlin, utsetts.

RJ:s internationella engagemang prövas fortlöpande, och alla insatser eller avtal är tidsbegränsade. Från 2010 förnyas inte medlemskap (motsvarande) i NEF och Alliance Guarantee Fund. ESF är viktig för utvecklingsarbetet inom forskningspolitik och -policy. Organisationens framtida roll är för närvarande oklar, vilket kan komma att påverka RJ:s och de vetenskapliga akademiernas intresse av – och möjlighet till – medlemskap i ESF. Insatserna inom Lab for Culture har slutförts, liksom inom NEF Forum on Philantropy. Möjligheterna att återföra resultaten från den senare i utbildning av RJ:s anställda och styrelse kommer att prövas under 2010. Under 2010 ska gästprofessuren i Berlin omprövas (den löper ut under 2011), och Johns Hopkins Fellowship upphör.

Samarbete med riksdagen

Sedan gammalt är en av RJ:s uppgifter att uppmuntra till och bekosta forskning om riksdagen. En särskild budgetpost finns för att finansiera utveckling av samarbetet. I syfte att informera om forskningsresultat och initiera ny forskning, har en seminarierie om riksdagens inre arbete genomförts. I samband med seminarierien har Riksdagsbiblioteket utgivit den kommenterade bibliografin *Om statsmakterna i litteraturen 1966–2008* (2009). RJ:s

styrelse har mot bakgrund av vunna erfarenheter beslutat om en utlysning under 2010 av medel för forskning om riksdagen.

Rönnbergsska donationerna

De båda donationer som RJ under 1990-talet erhöll från hemmansägaren Erik Rönnberg, Fagerdal, Hammerdal ingår i RJ:s förmögenhetsmassa och förvaltas tillsammans med övriga tillgångar. RJ utdelar avkastningen som treåriga forskarstipendier till yngre forskare vid Karolinska Institutet (KI) i Stockholm. För vetenskapliga studier av åldrande och åldersrelaterade sjukdomar är stipendiaterna för tiden den 1 januari 2009–31 december 2011 medicine doktorerna Gerd Franzén-Irving, Annika Öhman och Helena Karlström. Stipendiat för sjukdomar under de tidiga barnåren är för tiden den 1 januari 2009–31 december 2011 medicine doktor Erik Melén.

Nils-Eric Svenssons fond

Nils-Eric Svenssons fond instiftades 1993 och upphör vid utgången av 2015. Ändamålet är att genom resestipendier främja forskarutbytet inom Europa, dels genom möjlighet för två yngre disputerade svenska forskare att under kortare tid vistas i en framstående europeisk forskningsmiljö, dels för en yngre europeisk forskare att vara verksam vid en svensk forskningsinstitution. Den senare stipendiaten utses efter förslag från fristående europeiska forskningsstiftelser med anknytning till den s.k. Haagklubben. Stipendiebeloppet är 100 000 kr. År 2009 har stipendier tilldelats Otto von Busch, Fredrik Persson och Ulrika Söderlind.

Bidrag till lokalkostnader och indirekta kostnader

Frågan om s.k. overheadkostnader för forskning har behandlats ingående i tidigare årsberättelser. Lärosätenas arbete med att genomföra SUHF:s (Sveriges universitets- och högskoleförbund) modell för full kostnadsredovisning i externfinansierad forskning pågår. Mycket arbete återstår innan den kan tas i praktiskt bruk. RJ har därför erbjudit lärosätena en alternativ lösning som innebär att RJ ger ett bidrag i kronor dels till direkta lokalkostnader, dels till indirekta kostnader. Fördelen med bidrag framför procentuella påslag är att de sätter press på kostnaderna och ger klara incitament till effektivisering. RJ:s avsikt har inte varit att minska storleken på det generella bidrag till ovan nämnda kostnader som RJ gav 2008. Däremot innebär den nya lösningen att vissa får mer pengar än de skulle ha fått med det gamla procentuella påslaget, andra mindre. Särskilt får de anslag som ska finansiera yngre forskare ett större bidrag än tidigare, medan t.ex. bidraget till en redan anställd professor blir mindre än förr. Rektorerne har godtagit upplägget. Vad gäller program-

men beräknas påslaget från fall till fall. Samtalen om kringkostnader mellan RJ och företrädare för lärosätena har varit konstruktiva och främatsyftande.

Information och hemsida

Under 2009 har RJ fortsatt sin satsning på bättre information om och kommunikation av resultaten av den forskning som stiftelsen finansierar. Hemsidan har utökats bl.a. med en rad debatter om vetenskap och forskning, samt med en gästblogg, där forskare skriver själva. Dessutom har kopplingen till den nationella webbplatsen *forskning.se* stärkts, vilket innebär att RJ:s nyheter och bloggar blivit mer synliga. Förhoppningen är att detta lockar fler som är intresserade av forskning, t.ex. andra forskare, forskningsadministratörer, intresserad allmänhet, politiker och medier.

Andra inslag i förstärkningen av informationen är nyhetsbrevet och årsboken (se nedan) under redaktörskap av Marie Cronqvist. Årsboken *Samtal i rörelse* var också ett av många ämnen som RJ presenterade på årets bokmässa i Göteborg. I år var RJ samarbetspartner på Forskartorget, vilket bl.a. märktes genom att den forskning RJ stöder blev mer framträdande.

Under bokmässan delades RJ:s och Stints stora översättningspris ut. Under festliga former överlämnade Lars-Gunnar Andersson Pro Lingua-priset till Tommy Gustafsson och Lars Berglund (se ovan Pro Lingua). RJ deltog i ett storseminarium om kosmopolitism samt ett antal andra arrangemang, bl.a. om forskning kring rikssprängningen 1809 med anledning av Märkesåret.

Bland RJ:s utåtriktade verksamhet finns också SAMspråk. För tredje året i rad samlade FAS, Formas, Kungl. Vitterhetsakademien, RJ och VR forskare och politiker i Almedalen för att just samspråka kring en rad dagsaktuella teman. I två dagar möttes forskare och politiker under sakkunnig ledning av journalisten Ulrika Knutson. Seminarierna var mycket välbesökta. Vidare stöder RJ den internationella vetenskapsfestivalen i Göteborg.

I sammanhanget bör även RJ:s bidrag till den verksamhet som bedrivs av föreningen Vetenskap & Allmänhet (VA) nämnas. VA intar en ledande position i fråga om kommunikation särskilt mellan forskare och ungdom. Föreningens arbete har uppmärksammats även utanför Sveriges gränser, däribland VA:s återkommande kartläggningar av allmänhetens förtroende för olika typer av forskning. RJ har även lämnat bidrag till ODE, OmvärldsDialog och Engagemang, ett projekt som drivs av VA tillsammans med VR och akademierna.

Årsbok

RJ:s årsbok handlar om kommunikation och har titeln *Samtal i rörelse – Elva essäer om mänskliga möten och språkets kraft*. Boken är tankvärt och egen-sinnigt illustrerad av konstnären Emelie Östergren. Tanken med RJ:s årsböcker är att ge en bild av den kvalitet och mångfald som finns inom den

svenska humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningen. Boken presenterades bl.a. på Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg.

Uppföljning och utvärdering

RJ följer upp och utvärderar forskningsstödet på flera sätt. För forskningsprojekt och infrastrukturella projekt genomförs s.k. projektbesök. När projekten har cirka ett år kvar av sin finansiering gör de en projektredovisning med svar på ett antal frågor. Några projekt per beredningsgrupp väljs ut för särskilda projektbesök, då respektive beredningsgrupp träffar projektledaren och diskuterar projektet. Syftet är att stämma av att projektet fortskrider som tänkt, notera väsentliga avsteg från projektplanen samt ge klartecken för fortsättning. Återkoppling till projektledaren sker både vid själva besöket och efteråt i skriftlig form. Besöket innebär dessutom ett tillfälle till informationsinhämtning för beredningsgrupperna och kansliet, vilket förhoppningsvis bidrar till utvecklingen av stiftelsens arbete. I förekommande fall kan RJ, efter rekommendation från beredningsgruppen, gå vidare med en fördjupad utvärdering. Ytterligare underlag begärs då in och ett förnyat besök genomförs. En fördjupad utvärdering kan medföra att projektanslaget dras in eller minskas i omfattning.

Under året har 37 projekt och 8 infrastrukturella projekt följts upp genom redovisningar. Vid 14 av projekten och 3 av infrastrukturprojekten har projektbesök genomförts. I två fall har beredningsgrupperna rekommenderat fördjupad utvärdering. Såväl uppföljningar som fördjupade utvärderingar har resulterat i fortsatt projektstöd.

De fyra program som fick anslag 2007 har på liknande sätt följts upp genom programbesök. Samtliga fick klartecken att fortsätta. Det av Kenneth Hyltenstam ledda programmet ”Avancerad andraspråksanvändning” har under året genomgått en halvtidsutvärdering. Ett underlag innehållande självvärdering med lägesrapporter, resultatredovisningar, ekonomisk rapport samt en forskningsplan för åren 2010–2012 har granskats av två internationella experter. Slutsatsen är att forskningsprogrammet genomförts på ett i allt väsentligt framgångsrikt sätt. RJ:s styrelse har beviljat medel till programmets avslutning.

Under åren 1998–2001 fattade RJ beslut om att ge medel till fyra forskarskolor (se ovan). Samtliga forskarskolor har avslutat sin verksamhet, även om enstaka doktorander fortfarande har finansiering från forskarskolan. Samtliga forskarskolor är nu också utvärderade. Utvärderingarna visar att målen för respektive forskarskola har uppnåtts. RJ:s satsning har resulterat i ett tillskott av forskarutbildade inom områden där behov tidigare hade identifierats. Modeller för framtida forskarskolor, liksom för samarbete mellan olika lärosäten och organisationer, har utvecklats. Ytterligare effekter av forskarskolor kommer att kunna avläsas om några år.

RJ finansierar, tillsammans med Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och Utbildningsvetenskapliga kommittén inom VR, fyra forskningsprojekt inom området "Lärande och minne hos barn och ungdomar". Projekten fick från början anslag i tre år. Projekten har nu granskats genom självvärdering och extern sakkunniggranskning. Samtliga projekt får fortsatt anslag i ytterligare två år.

I samarbete med fem andra forskningsfinansiärer genomför RJ en internationell utvärdering av svensk humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning rörande hållbar utveckling. Syftet är att få kunskap om kvaliteten på svensk forskning i internationell jämförelse. Utvärderingen bygger på flera underlag: en kartläggning av fältet, en inventering av forskningsprojekt, en internationell sakkunniggranskning av resultaten av ett urval projekt, en bibliometrisk analys och en användarstudie. Resultaten kommer att föreligga under första halvåret 2010.

RJ samarbetar även i detta sammanhang med såväl nationella som internationella aktörer. Nationellt sker detta exempelvis genom ett nätverk för personer som arbetar med utvärdering av forskning. Internationellt är RJ engagerat i EFC:s särskilda programgrupp för utvärderingsfrågor. RJ är också representerat i en bedömargrupp för utvärdering av VolkswagenStiftungs forskningsstödande verksamhet.

Under 2009 har de sista verksamheterna inom Sister (Föreningen för studier av forskning och utbildning) avslutats, och föreningen har upplösts. Det är beklagligt att det visat sig omöjligt att driva och finansiera ett kvalificerat analysinstitut med inriktning på forskning och högre utbildning.

Förvaltningsberättelse

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) är en fristående stiftelse. Stadgarna preciserar (§ 2) följande ändamål för RJ:

”Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja vetenskaplig forskning med anknytning till Sverige. Därvid skall gälla

att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från stiftelsen, men

att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,

att stiftelsens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att stiftelsen skall verka för att främja kontakter med internationell forskning, samt

att stiftelsens medel inte skall tas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster. Om så befinns lämpligt, skall dock till stiftelsens verksamhet kunna knytas forskare för så lång tid att stödet från stiftelsen får karaktären av livstidsstipendium.”

RJ grundades genom ett beslut i riksdagen och genom en donation från Sveriges riksbank. Avsikten var att uppmärksamma bankens 300-årsjubileum 1968 och samtidigt främja ”ett angeläget nationellt ändamål”. Riksdagen fastställde RJ:s stadgar den 2 december 1964. Stadgarna reviderades från den 1 januari 1988. RJ blev då en självständig finansiell aktör i och med att medelsförvaltningen övergick från Riksbanken till RJ:s styrelse. I samband med att de s.k. löntagarfonderna utskiftades, beslöt riksdagen under 1993 att tillföra RJ en ny donation, Kulturvetenskapliga donationen. Härutöver har RJ erhållit ytterligare donationer. Riksdagen fastställde de nu gällande stadgarna den 30 maj 2006. Bakgrunden till förändringen var att finansmarknaderna i Sverige och internationellt genomgått stora förändringar. Numera har RJ möjlighet att investera i samtliga finansiella instrument och strukturer som förekommer på marknaden.

Styrelsen har sammanträtt fyra gånger under året. Den beslutar om budget, anslag till forskning, riktlinjer för den finansiella verksamheten och delegationsregler. Styrelsen konkretiserar de ovan angivna ändamålen i den fleråriga utformningen av forskningsstödet och i den årliga budgeten. RJ stöder i första hand forskning inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Verksamheten följer två linjer. Dels finansieras högkvalitativa ansökningar från forskarna själva, dels görs riktade insatser som syftar till att utveckla svensk forskning och stärka dess internationella ställning. Till den första gruppen hör forskningsstödet i form av projekt, program, infrastrukturellt stöd

och forskningsinitiering. Till de riktade insatserna räknas t.ex. det nationella spetsforskningsprogrammet Pro Futura, ABM-anställningarna (postdoktorala trainee-anställningar inom Arkiv-Bibliotek-Museer) och områdesgruppernas initiativ. RJ:s styrka är kvaliteten i granskningsprocessen och det flexibla beslutsfattandet. Goda förvaltningsresultat har gjort det möjligt att utveckla en rad nya stödformer och riktade insatser (se vidare i *Årsberättelsens* avdelning ”Den forskningsstödjande verksamheten”). Insatserna vilar på grundlig och självständig analys. Särskilt intressanta och värdefulla har de åtgärder visat sig vara som är unika för RJ. De har i flera fall inspirerat andra finansiärer till efterföljd, senast när riksdagen beslutade att anslå medel till forskning om den ideella sektorn. Tack vare RJ:s åtgärder har kvaliteten och mångfalden i svensk forskning kunnat stärkas. RJ eftersträvar att tillvarata sin handlingsfrihet genom att arbeta probleminriktat och flexibelt. Genom att samfinansiera angelägen forskning med andra aktörer kan bidragen från RJ få hävstångseffekt, samtidigt som insatserna ges en bredare förankring i forskningssystemet.

RJ utlyste i början av 2009 forskningsmedel för projekt, program och infrastrukturellt stöd. Varje ansökan bedöms i förhållande till vetenskapliga kvalitetskriterier och internationell standard. I alla sammanhang ges ansökningar med internationell anknytning särskild prioritet. RJ:s beredningsorganisation är omfattande. Tillgången till kvalificerade ledamöter i beredningsgrupper och paneler är en förutsättning för beslutens kvalitet och legitimitet. Jävsfrågorna behandlas omsorgsfullt: styrelsens regler för hanteringen av jäv vid bedömning av forskningsansökningar är publicerade på RJ:s hemsida (www.rj.se). För att reducera jävsproblemen anlitas allt fler icke-svenska ledamöter i beredningsorganisationen. De ansökningar som i den första granskningen förs vidare genomgår en extern sakkunnigbedömning, i många fall av utländska experter. För att skaffa ett fullgott beslutsunderlag arrangeras vid behov s.k. hearingar.

Antalet ansökningar om nya projektanslag uppgick 2009 till 783 (2008: 708). Beredningsgrupperna valde ut 105 av dessa, vilka därefter inbjöds att lämna in en fullständig ansökan. 54 (2008: 47) ansökningar kunde beviljas anslag, vanligtvis för tre år. Antalet ansökningar om programanslag var 22 (2008: 17), varav 8 valdes ut för vidare behandling och 1 (2008: 3) slutligen finansierades. Av 49 (2008: 53) ansökningar om infrastrukturellt stöd fördes 16 vidare till fördjupad bedömning. Av dessa har 9 (2008: 11) beviljats medel. Allmänt sett är det ett bekymmer att en så stor del av här nämnda ansökningar, trots hög kvalitet, inte kan finansieras. Konkurrensen om anslag är hårdare hos RJ än hos andra jämförbara finansiärer. Styrelsen tillvaratar till buds stående medel för att behandla olika typer av ansökningar så rättvist som möjligt. När resultaten av kvalitetsbedömningarna föreligger, kan styrelsen vid behov göra betydande omfördelningar mellan budgetposterna. Under 2009 utnyttjades härigenom en stor del av budgetposten program i stället till att finansiera högt rangordnade projekt.

En av RJ:s uppgifter är att förnya forskningen. RJ inrättar s.k. områdesgrupper inom forskningsfält som bedöms vara angelägna men svagt utveck-

lade eller otillräckligt uppmärksammade. Syftet är att initiera och stimulera till ny forskning. Tre äldre grupper har varit verksamma under året och en ny har inrättats med inriktning på mål och resultat i offentlig verksamhet. RJ har genomfört ett flertal symposier och seminarier, ibland tillsammans med andra forskningsstödjande organ inom eller utom landet. I riksdagen har en seminarierie arrangerats med målet att sprida och diskutera resultat från forskning om den svenska riksdagen och andra parlament. RJ:s styrelse har därefter avsatt medel för forskning om riksdagen, dess arbetsformer och ledamöter.

Bland de riktade forskningssatsningar kan nämnas att Pro Futura-programmet – efter vidareutveckling med karriärutveckling och mentorer – har införts som ett regelbundet återkommande inslag. Tidigare satsningar på forskning om Kina och Stillahavsasien inom ramen för SSAAPS (The Swedish School of Advanced Asia Pacific Studies) har lett vidare till nya program, däribland Stockholm China Forum och Sipri China and Global Security Programme. I syfte att förstärka forskningsbasen i moderna språk har RJ:s styrelse anslagit medel till postdokanställningar. Tre forskartjänster har knutits till de svenska Medelhavsinstituten för att vidga forskningen där. Det postdoktorala programmet inom ABM-sektorn (Arkiv-Bibliotek-Museer) har kompletterats med en anställning vid Medelhavsmuseet. Kunskapsöverföringen står i centrum för Flexit-programmet, vars huvudsyfte är att förstärka förbindelserna mellan å ena sidan humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, å andra sidan näringslivet. Med nätverksbidragen vill styrelsen möta efterfrågan på flexibla och forskningsinitierande stödformer. Bidragen kommer förhoppningsvis att resultera i nya samarbeten med deltagare i Sverige och utomlands. Med utgångspunkt i de positiva erfarenheterna från Märkesåret, har styrelsen avsatt medel för att möjliggöra ett utökat forsknings-samarbete mellan forskare i Finland och Sverige.

Varje år ges bidrag som förnyar och förstärker den svenska forskningens internationella förbindelser. Genom Pro Lingua-programmet fortsätter RJ att tillsammans med Stint dela ut översättningspriser till högklassig svensk forskning. Från 2009 kan dessutom RJ-forskare genom ansökan få översättningsbidrag. Insatserna ska förhoppningsvis öka svensk forsknings internationella genomslag. RJ har en stark position också i det internationella vetenskapssamfundet. Som exempel kan nämnas forskningssamarbetet med andra europeiska stiftelser inom det utrikes- och säkerhetspolitiska fältet genom ”Europe and Global Challenges”. I detta fall är en av ambitionerna att befrämja samarbeten mellan europeiska och utomeuropeiska forskare. RJ fortsätter att i skilda former driva på forskningspolitiken, bl.a. genom bidrag som syftar till att stärka det europeiska forskningsrådets (ERC) position. Andra engagemang rör europeisk universitetsrankning och insatser som ska förbättra möjligheterna att jämföra den högre utbildningens kvalitet i olika länder. RJ är därutöver en aktiv medaktör i European Foundation Centre (EFC), European Cultural Foundation (ECF) och European Science Foundation (ESF). RJ:s internationella samarbete prövas fortlöpande, och alla insatser eller avtal är tidsbegränsade.

RJ har tidigare beslutat att höja ambitionerna i fråga om utvärdering och uppföljning av den forskning som beviljats medel. Det är viktigt att kunna ge besked om vad som varit ett lyckat projekt och vad som eventuellt har varit mindre framgångsrikt. Efter avslutad projekttid ska forskarna till RJ sända in en ekonomisk redovisning samt en kort redogörelse för de vetenskapliga resultaten och de skrifter som projektet resulterat i. I kvalitetshöjande syfte gör respektive beredningsgrupp dessutom årligen uppföljningar och projektbesök. Under 2009 har 49 sådana insatser gjorts, varav 21 besök. Ett av programmen har genomgått en formell halvtidsutvärdering, liksom nio ABM-forskare. Under 2009 har utvärderingarna av några äldre insatser slutförts, nämligen av Nordiska Museets forskarskola och forskarskolan i moderna språk. En del uppföljning och utvärdering är löpande åtgärder. RJ:s styrelse behöver inför sina beslut om budget ett allsidigt underlag som gör det möjligt att fortlöpande justera stödformer och arbetssätt.

RJ har under senare år utökat sin information till den intresserade allmänheten. Hemsidan är ett viktigt instrument, liksom årsboken och nyhetsbrevet. RJ medverkar också under politikerveckan i Almedalen, i Bok- och Biblioteksmässan samt vid åtskilliga konferenser.

Lärosätenas arbete med att införa SUHF:s (Sveriges universitets- och högskoleförbund) modell för full kostnadsredovisning i externfinansierad forskning pågår, men det dröjer innan modellen kan tas i praktiskt bruk. RJ har under 2009 begärt in kostnadskalkyler för alla ansökningar som kvalificerat sig till den andra omgången. RJ har för nya projekt erbjudit lärosätena ett krontalsbidrag till direkta lokalkostnader respektive indirekta kostnader. Fördelen i jämförelse med procentpåslag är att fasta bidrag sätter press på kostnaderna och ger klara incitament till effektivisering. För program och infrastrukturellt stöd har bidragens storlek beräknats från fall till fall. Det har varit möjligt att nå samförstånd med berörda lärosäten.

Inför styrelsens beslut om budget görs ett finansiellt hållbarhetstest, ett s.k. stresstest. Alla utgifter prövas noga. Under 2009 har en del av det budgeterade utrymmet inte tagits i anspråk. Detta beror på beslutet att endast finansiera ett program, liksom på RJ:s återhållsamhet med att bevilja ospecificerade overheadanslag. Att RJ betalar ut anslagen årsvis, och inte som engångsanslag för hela projektperioden, begränsar också kostnaderna.

Styrelsens arbetsutskott, som består av styrelsens ordförande och vice ordförande samt finanskommitténs ordförande, har sammanträtt sju gånger under året. Till arbetsutskottet har styrelsen bl.a. delegerat besluten om anslag till forskningsinitiering och tryckningsbidrag.

RJ:s finanskommitté, som på styrelsens delegation fattar beslut i finansiella frågor, har två ordinarie ledamöter. Finanskommittén har sammanträtt vid sex tillfällen. För finansförvaltningen hänvisas till särskilda avsnitt nedan.

Utvecklingsarbetet kring värdepapperssystemet Capman har fortsatt i syfte att möjliggöra en omläggning av värdepappersportföljens sammansättning. Säkerhetsfrågorna i IT-systemen har uppmärksamrats genom analys och åtgärder. För de IT-system som används för ansökningar och ekonomiadmi-

nistration – Tekla, Vega och Webla – har ett omfattande utvecklingsarbete genomförts. Avsikten har varit att få till stånd en effektivare diarieföring och därmed säkrare händelse- och ärendehantering. Inför en fullständig övergång till digital hantering återstår ett antal arkiveringsfrågor. Arbetet på att med hjälp av skattejurister dels återkräva felaktigt innehållen källskatt på RJ:s aktieaffärer i en rad europeiska stater, dels se till att skattefrågorna hanteras korrekt framöver, har fortsatt. En översyn/upphandling av personalförsäkringarna har genomförts för att minska kostnaderna och erbjuda de anställda bättre förmåner. Arbetet med att beskriva arbetsrutiner inom kansliet går vidare. Inför controllerns pensionering 2010 har ett omfattande arbete lagts ned på att beskriva och dokumentera alla rutiner och funktioner kring redovisning och bokslut. En s.k. årskalender för forskningsavdelningen och administrationen har upprättats i syfte att öka säkerheten och effektiviteten i arbetsprocesserna. Personalhandboken för kansliets personal har ajourförts.

Under året har en anställd vid RJ:s kansli gått i pension och två nyanställningar gjorts.

Finansiell verksamhet

Resultat och avkastning

För helåret 2009 redovisar RJ ett totalt resultat inklusive orealiserade vinster och förluster på 1 909 miljoner kronor (–1 809)¹. Resultat exklusive orealiserade vinster och förluster var 989 miljoner kronor (–681). Under året beviljade RJ 317 miljoner kronor (339) till forskningsmedel.

RJ:s direktavkastning i form av ränteintäkter, utdelningar och driftsöverskott på fastigheter uppgick till 308 miljoner kronor (410). Administrationskostnaderna var 34 miljoner kronor (33), vilket motsvarar ca 0,4 procent av genomsnittligt eget kapital.

Det finansiella resultatet uppgick för helåret 2009 till 1 943 miljoner kronor (–1 777), se tabell 1. Totalavkastningen på stiftelsens tillgångar var under året 25,1 procent (–18,2). Avkastningen i totalportföljen översteg under året RJ:s jämförelseindex med 3,4 procentenheter (0,6), vilket innebär att den aktiva förvaltningen under året överträffat index med ca 300 miljoner kronor. Under 2009 uppvisade samtliga aktie- och ränteportföljer en avkastning som översteg sina respektive jämförelseindex. Den taktiska allokeringen mellan tillgångsslag bidrog under året positivt till totalavkastningen med ca 0,9 procentenheter (0,7). Detta kan främst hänföras till beslutet att i början av april öka aktieandelen till övervikt efter att RJ i 15 månader haft en andel aktier som understigit andelen i referensportföljen. Den låga förväntade avkastningen på korta räntebärande placeringar motiverade omallokering av kapital till aktier då börsföretagens vinstprognoser hade justerats ned till rimliga nivåer och den absoluta värderingen bedömdes vara attraktiv. Under året har totalportföljen överträffat jämförelseindex samtliga månader.

¹ Siffror inom parentes avser 2008.

RJ:s aktieportföljer avkastade under perioden 43,5 procent. Räntebärande placeringar gav en avkastning på 4,2 procent och hedgefonder 13,8 procent. Fastigheter uppvisade ett blandat resultat med värdestegringar på bostadsfastigheter och lägre marknadsvärden på kommersiella fastigheter.

Den svenska aktieportföljen gav under 2009 en avkastning på 58,7 procent, vilket överstiger jämförelseindex med 5,4 procentenheter tack vare ett framgångsrikt aktieurval. Detta resultat har uppnåtts med en diversifierad portfölj med låg aktiv risk gentemot jämförelseindex, vilket innebär en hög riskjusterad avkastning. Den starka utvecklingen i den svenska aktieportföljen har under året bidragit stort till RJ:s totalavkastning.

Den utländska aktieportföljen har under året omstrukturerats till en inriktning mot globala storbolag från att sedan juni 2003 ha varit inriktad enbart på västeuropeiska aktier. Förberedelser inför denna strategiförändring påbörjades i december 2008 och den nya strategin infördes under våren. Jämförelseindex har ändrats till S&P Global 100 som är ett index som består av aktier i internationella storföretag. Under 2009 uppgick avkastningen i den internationella aktieportföljen till 20,3 procent, vilket överstiger jämförelseindex med 2,4 procentenheter. I slutet av perioden var den geografiska fördelningen i portföljen 44 procent USA, 50 procent Västeuropa samt 3 procent vardera i Sydkorea och Japan.

Räntebärande placeringars avkastning på 4,2 procent översteg jämförelseindex med 1,4 procentenheter. Obligationsportföljen som främst innehar säkerställda svenska bostadsobligationer uppvisade en avkastning på 6,0 procent, vilket överträffar jämförelseindex med 0,9 procentenheter. En faktor som bidrog positivt till resultatet var beslutet i våras att successivt investera en del av portföljen i företagsobligationer, vilka vid denna tidpunkt handlades till en mycket attraktiv värdering. Avkastningen på korta räntebärande placeringar uppgick under året till 1,6 procent. Det överstiger index med 1,2 procentenheter. Under året sänkte Riksbanken styrräntan från 2,0 procent till 0,25 procent och tillförde betydande likviditet till räntemarknaden. Detta bidrog till lägre riskpremier och det påverkade värdet positivt på RJ:s innehav av bostadsobligationer och företagscertifikat.

RJ:s helägda fastighetsportfölj har under året avkastat 8,5 procent (–3,7). Den positiva avkastningen är hänförlig till bostadsfastigheter, vilka stigit i marknadsvärde tack vare låga bolåneräntor och brist på bostäder i Stockholm. Marknadsvärdet på RJ:s två kontorsfastigheter i Stockholms innerstad har påverkats negativt av stigande avkastningskrav och förväntningar om svagare framtida hyresutveckling då marknadens vakansgrad ökat. RJ:s portfölj har dock en vakansgrad på endast 1 procent och det är betydligt lägre än snittet på Stockholmsmarknaden. Under året har inga fastighetstransaktioner genomförts. Fastighetsportföljen är till en viss del lånefinansierad med en rörlig räntekostnad som under året uppgick till 2,2 procent.

Fastighetsfonder uppvisade under året en negativ avkastning på 14 miljoner kronor eller –12,5 procent. Detta beror främst på att en av investeringarna, den onoterade fastighetsfonden, sjunkit i värde på grund av lägre marknads-

värde på kommersiella fastigheter och högre lånekostnader. Investeringen i vinstandelslån redovisade under året en positiv avkastning på 3,6 procent.

RJ:s innehav i hedgefonder gav under året en avkastning på 13,8 procent. Tillgångsslaget har uppvisat en positiv avkastning alla helår sedan RJ började investera i tillgångsslaget för åtta år sedan med en genomsnittlig årlig avkastning på 8,3 procent. Liksom tidigare år har RJ fortsatt att endast investera i svenskbaserade hedgefonder.

RJ använder sig av valutaterminer för att minska känsligheten för framtida växelkursförändringar. I mars gjordes en översyn av valutasäkringspolicyn i syfte att anpassa policyn efter den nya inriktningen på utländska aktier. Vid samma tidpunkt bedömdes den svenska kronan vara undervärderad, varför det fastställdes en policy med bredare mandat för valutasäkring. Under året uppgick nettoresultatet på valutaterminer till 46 miljoner kronor (–85). Den svenska kronan har under året stärkts mot omvärldens valutor med 5 procent mätt som TCW-index, varav 6 procent mot euron och 8 procent mot USA-dollar.

Vi har fortsatt samarbetet med GES Investment Services AB inom området etisk företagsanalys. De granskningar som GES genomförde i maj och november redovisar inga placeringar som bryter mot de konventioner som Sverige undertecknat inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn.

Långsiktig måluppfyllelse

Från och med 2003 har styrelsen fastställt en placeringspolicy med mål att på lång sikt uppnå en genomsnittlig realavkastning på minst 4 procent per år. Detta bedöms ge en realvärdesäkring av stiftelsens förmögenhet samt säkra en aktiv utdelningspolitik för att främja och understödja vetenskaplig forskning. Under perioden 2003–2009 uppgår den reala avkastningen till 75,3 procent, vilket överstiger det långsiktiga målet med 43,7 procentenheter. Den genomsnittliga årliga reala avkastningen uppgår för denna period till 8,3 procent.

RJ:s kapitalförvaltning utvärderas också utifrån en referensportfölj. Referensportföljen ska ses som en lämplig portföljsammansättning med vilken realavkastningsmålet kan uppnås. Under perioden 2003–2009 har referensportföljen gett en avkastning som överträffar det långsiktiga realavkastningsmålet med god marginal. Därutöver har den aktiva förvaltningen som bedrivs inom RJ:s finansavdelning under perioden 2003–2009 gett en avkastning som överträffat jämförelseindex med sammanlagt 12,4 procentenheter. Detta är hänförligt till överavkastning mot index både i den taktiska tillgångsallokeringen och i delportföljerna svenska aktier, internationella aktier och räntebärande placeringar.

Finansiell ställning

För att ge ytterligare information om stiftelsens finansiella ställning kompletteras redovisningen liksom tidigare med en balansräkning där tillgångar och

skulder är upptagna till marknadsvärden. Vid utgången av året översteg marknadsvärdet på RJ:s tillgångar det bokförda värdet med 1 622 miljoner kronor (702).

RJ:s redovisade egna kapital ökade under året från 6 586 miljoner kronor till 7 261 miljoner kronor. Stiftelsens förmögenhet (eget kapital värderat till marknadsvärde) ökade från 7 288 miljoner kronor till 8 883 miljoner kronor. I slutet av året utgjorde balanserat resultat 14,1 gånger årets beviljade forskningsmedel jämfört med styrelsebeslutet om ett belopp som lägst motsvarar tre års utdelning i normal omfattning.

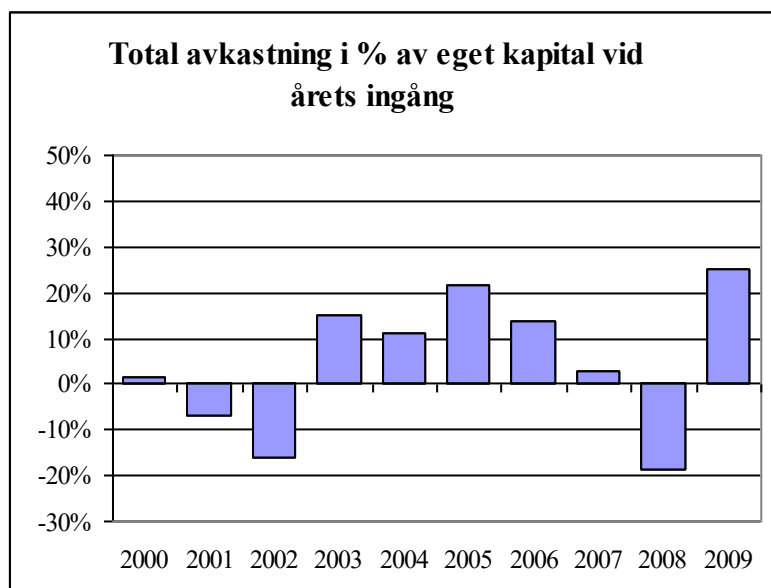
Av totala placeringar värderade till marknadsvärde vid utgången av 2009 utgjorde aktier 56 procent (49), räntebärande placeringar 30 procent (36), direktägda fastigheter 7 procent (8), fastighetsfonder 1 procent (1) och hedgefonder 6 procent (6).

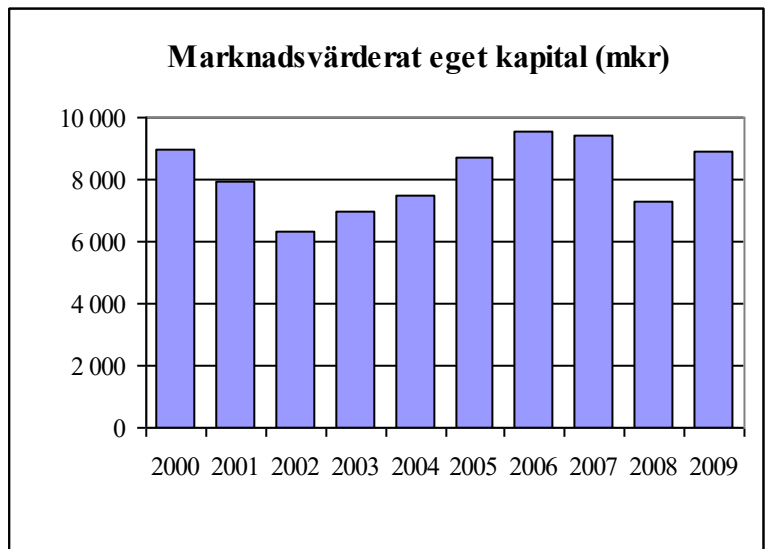
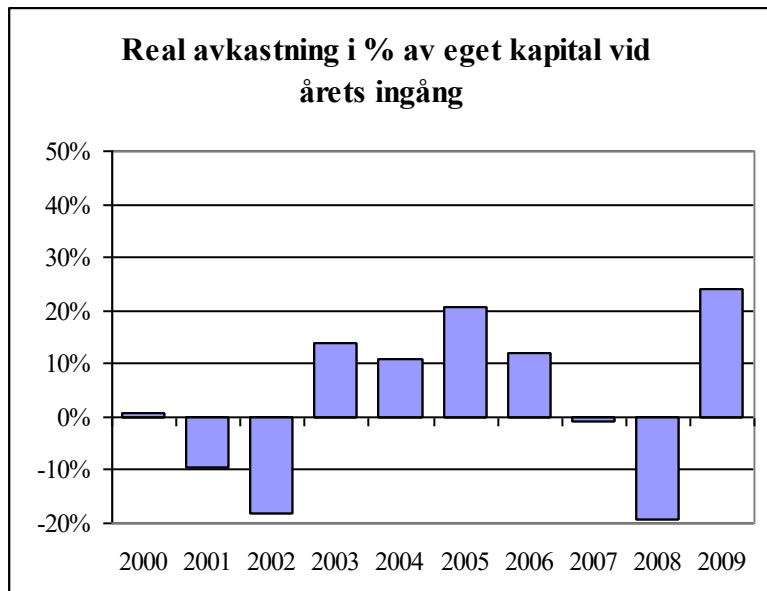
Av tillgångarna var 24 procent denominerade i utländska valutor. Utestående valutaterminkontrakt, vars nominella belopp per 31 december 2009 uppgick till 1 115 miljoner kronor, medför dock att nettoexponeringen i utländsk valuta var 12 procent.

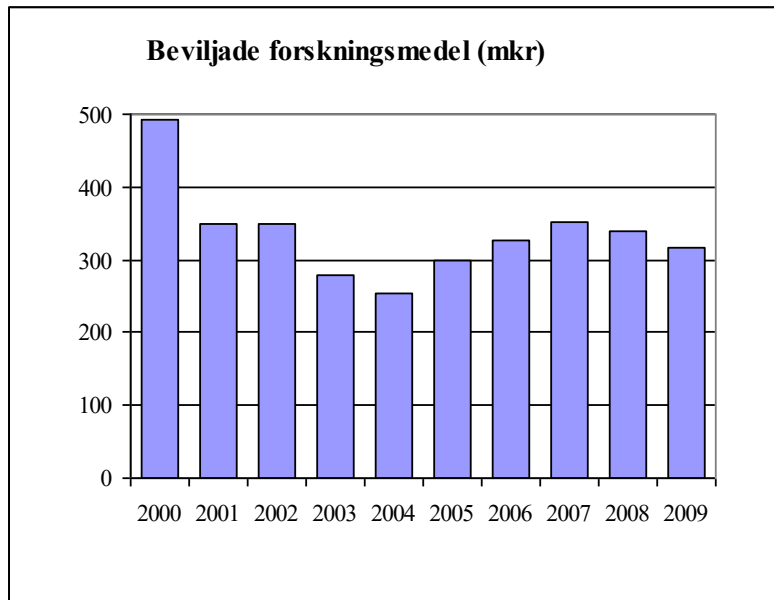
Den finansiella verksamheten – tio år i sammandrag

Den 1 januari 1988 fick Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond nya stadgar som innebar att stiftelsen blev en självständig finansiell aktör.

Nedan redovisas – i form av stapeldiagram – utvecklingen under de tio senaste åren av fyra grundläggande finansiella mått – den totala avkastningen, den reala avkastningen (inflationsjusterad), eget kapital till marknadsvärde samt årliga beviljade forskningsmedel.

Tabell 1 Finansiellt resultat (KSEK)

Tillgång	Intäkt/kostnad	2009	2008
Fastigheter	Intäkter	35 984	38 462
	Realisationsvinster/förluster	–	20 345
	Avskrivningar	–5 612	–6 560
	Restitution av skatt	40	–
	Räntekostnader	–1 010	–3 689
	Övriga kostnader	–17 989	–18 665
	Återföring nedskrivning	–	20 300
	Avsättning till periodiseringsfond	–2 362	–
	Skatt på årets resultat	–1 864	–
	Förändring av ej realiserade vinster	44 612	–85 382
Summa fastigheter		51 799	–35 189
Aktier	Utdelningar	162 289	198 401
	Realisationsvinster/förluster	–295 662	–116 887
	Realisationsvinster/förluster aktie-konvertibel	–	2 919
	Återföring nedskrivningar	1 228 262	299 085
	Nedskrivningar	–222 124	–1 228 262
	Ränteintäkt aktiekonvertibel	1 917	151
	Förändring av ej realiserade vinster	811 486	–1 047 345
Summa aktier		1 686 168	–1 891 938
Hedgefonder	Utdelningar	13 925	17 606
	Realisationsvinster/förluster	–	–735
	Förändring av ej realiserade vinster	50 839	–6 323
Summa hedgefonder		64 764	10 548
Onoterad fastighetsfond	Nedskrivningar	–12 041	–
(Aberdeen)	Förändring av ej realiserade vinster	–3 507	1 224
Summa onoterad fastighetsfond		–15 548	1 224

Vinstandelslån	Ränteintäkter	1 867	1 101
Summa vinstandelslån		1 867	1 101
Räntebärande			
Bankmedel	Ränteintäkter	2 582	12 923
	Räntekostnader	–3	–24
	Valutakursvinster/förluster	–1 541	4 021
Certifikat	Ränteintäkter	26 056	64 297
	Återföring nedskrivningar	–	1 269
	Förändring av ej realiserade vinster	–8 618	9 234
Obligationer	Ränteintäkter	80 032	93 339
	Realisationsvinster/förluster	–13 891	–41 739
	Återföring nedskrivningar	1 565	84 213
	Nedskrivningar	–	–1 565
	Förändring av ej realiserade vinster	25 209	–
Summa räntebärande tillgångar		111 391	225 968
Valutaterminer	Ränteintäkter	1 299	2 286
	Räntekostnader	–2 830	–3 296
	Valutakursvinster/förluster	37 420	–73 069
	Återföring nedskrivning	11 644	1 121
	Nedskrivning	–1 308	–11 644
Summa valutaterminer		46 225	–84 602
Finansiella kostnader		–4 044	–3 715
Finansiellt resultat		1 942 622	–1 776 603

Resultaträkning (KSEK)

	Not	2009	2008
Stiftelsens intäkter			
Utdelningar (aktier, fonder)	1	176 214	216 007
Ränteintäkter	2	113 753	174 097
Resultat fastigheter	3	8 197	53 882
Resultat från avyttring och nedskrivning av finansiella instrument	4	686 108	–1 002 971
Återförd nedskrivning certifikat		–	1 269
Valutakursresultat m.m.	5	46 215	–79 571
Stiftelsens kostnader			
Finansiella kostnader	6	–4 044	–3 715
Personalkostnader	7, 8, 9	–23 471	–23 169
Externa kostnader	10	–9 745	–8 977
Avskrivningar inventarier	17	–712	–590
Räntekostnader	11	–3 843	–7 009
Årets resultat	23	988 672	–680 747
Förändring av ej realiserade vinster	12	920 021	–1 128 592
Förändring av eget kapital till marknadsvärde före beviljade forskningsmedel	24	1 908 693	–1 809 339

Balansräkning (KSEK)

	Not	2009-12-31		2008-12-31	
		Bokförda värden	Marknads- värden	Bokförda värden	Marknads- värden
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter	14,15	288 625	710 000	294 237	671 000
Pågående nyanläggningar och förskott	16	–	–	–	–
Inventarier	17	723	723	991	991
Summa materiella anläggningstillgångar		289 348	710 723	295 228	671 991
Finansiella anläggningstillgångar					
Obligationer	18	1 621 392	1 646 601	1 269 276	1 269 276
Aktier	19	4 358 805	5 369 564	3 672 516	3 871 788
Hedgefonder	20	369 630	533 428	355 705	468 665
Vinstandelslån	20	57 893	57 893	51 693	51 693
Onoterad fastighetsfond	20	49 281	49 281	50 000	53 507
Summa finansiella anläggningstillgångar		6 457 001	7 656 767	5 399 190	5 714 929
Summa anläggningstillgångar		6 746 349	8 367 490	5 694 418	6 386 920
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar	21	68 817	68 817	187 267	187 267
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	44 562	44 562	48 035	48 035
Certifikat	25	947 547	948 164	1 040 428	1 049 663
Kassa och bank		189 843	189 843	420 801	420 801
Summa omsättningstillgångar		1 250 769	1 251 386	1 696 531	1 705 766
Summa tillgångar		7 997 118	9 618 876	7 390 949	8 092 686
Eget kapital och skulder					
Bundet eget kapital	23, 24				
Stiftelsekapital		2 556 383	2 556 383	2 564 487	2 564 487
Fritt eget kapital	23, 24				

Kulturvetenskapliga donationen		1 848 624	1 848 624	1 854 484	1 854 484
Balanserat resultat	30	2 856 409	4 478 167	2 166 991	2 868 728
Summa eget kapital		7 261 416	8 883 174	6 585 962	7 287 699

Obeskattade reserver fastigheter

Periodiseringsfond tax 2010		2 362	2 362	–	–
Summa obeskattade reserver		2 362	2 362	–	–

Avsättningar

Avsättningar för pensioner		1 674	1 674	1 750	1 750
Summa avsättningar		1 674	1 674	1 750	1 750

Långfristiga skulder

Inteckningslån		45 050	45 050	45 100	45 100
Summa långfristiga skulder		45 050	45 050	45 100	45 100

Kortfristiga skulder

Beviljade ej utbetalda forskningsmedel		666 335	666 335	588 039	588 039
Leverantörsskulder		2 954	2 954	2 319	2 319
Valutaterminer	26	1 308	1 308	11 644	11 644
Övriga kortfristiga skulder	27	7 875	7 875	149 619	149 619
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	8 144	8 144	6 516	6 516
Summa kortfristiga skulder		686 616	686 616	758 137	758 137
Summa skulder och avsättningar		735 702	735 702	804 987	804 987
Summa eget kapital och skulder		7 997 118	9 618 876	7 390 949	8 092 686

Ställda säkerheter 29

Fastighetsinteckningar		49 371		49 371	
Ansvarsförbindelser					
Beviljade anslag att utgå ur kommande års avkastning		7 370		4 073	
Kvarstående åtagande i Sveafastigheter					
Fund II (vinstandelslån). Åtagandet gäller fram t.o.m. 30 juni 2015		13 120		21 720	

Kassaflödesanalys (KSEK)

	2009	2008
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Årets resultat	988 672	-680 747
<i>Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet:</i>		
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	6 324	7 150
Återföring av nedskrivning materiella anläggningstillgångar	-	-20 300
Återföring av nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	-1 229 827	-383 298
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar	234 165	1 229 827
Realisationsresultat materiella anläggningstillgångar	-	-20 345
Realisationsresultat finansiella anläggningstillgångar	309 554	156 443
Förändring av avsättningar till periodiseringsfond	2 362	-
Förändring av avsättningar till pensioner	-76	-249
Förändringar räntefordran	3 268	13 237
Förändringar ränteskuld	184	-717
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	314 626	301 001
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet		
Förändring av kortfristiga fordringar	211 536	526 453
Förändring av kortfristiga skulder	-150 001	139 052
Kassaflöde från den löpande verksamheten	376 161	966 506
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-444	-2 932
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	92 620
Pågående nyanläggningar och förskott	-	1 617
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-3 906 778	-3 200 250
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	3 535 074	2 562 360
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-372 148	-546 585
Kassaflöde långfristig finansiering		
Förändring av långfristiga skulder	-50	-40 000
Kassaflöde långfristig finansiering	-50	-40 000

Kassaflöde från anslagsverksamheten		
Förändring av beviljade ej utbetalda anslag	78 297	198 794
Återbetalade anslag	3 543	782
Årets beviljade anslag	-316 761	-339 014
Kassaflöde från anslagsverksamheten	-234 921	-139 438
Årets kassaflöde	-230 958	240 483
Kassa, bank vid årets ingång	420 801	180 318
Kassa, bank vid årets utgång	189 843	420 801

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Redovisnings- och värderingsprinciper är oförändrade.

Värdering materiella anläggningstillgångar

Värdering bokförda värden

Materiella anläggningstillgångar värderas till historiskt anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar och linjära avskrivningar.

Härvid tillämpas följande procentsatser för årlig avskrivning:

Byggnader	2 %
Inventarier	20 %
Datorer	33,33 %

Mark värderas till historiskt anskaffningsvärde med avdrag för erforderliga nedskrivningar.

Investeringar i såväl egenutvecklad som förvärvad programvara kostnadsförs löpande.

Pågående nyanläggningar och förskott upptas till anskaffningsvärde. När arbetet färdigställts förs utgifter som är värdehöjande till balansposten fastigheter och övriga utgifter till resultaträkningen.

Värdering marknadsvärden

Marknadsvärde för fastigheter baseras på externa värderingar utförda av välrenommerade värderingsfirmor. Inventarier och datorer värderas till bokfört värde.

Värdering finansiella anläggningstillgångar

Värdering bokförda värden

Aktierelaterade värdepapper (inklusive aktiekonvertibler) värderas individuellt till historiskt anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar. Upplupen ränta på aktiekonvertibler redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Hedgefonder, vinstandelslån och onoterad fastighetsfond värderas kollektivt var grupp för sig till historiskt anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar.

Räntebärande värdepapper värderas kollektivt till historiskt anskaffningsvärde minskat med erforderliga nedskrivningar. Upplupen ränta på kupongobligationer redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen. Instrument utan kupongränta värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Utländska värdepapper värderas utifrån anskaffningsdagens valutakurs.

Värdering marknadsvärden

Räntebärande och aktierelaterade värdepapper (inklusive aktiekonvertibler) värderas till verkligt värde. Med verkligt värde avses senaste betalkurs på balansdagen eller om sådan saknas senaste köpkurs.

Hedgefonder, vinstandelslån och onoterad fastighetsfond värderas till verkligt värde. Med verkligt värde menas det värde som rapporterats från respektive fondförvaltare.

Utländska värdepapper värderas utifrån balansdagens valutakurs.

Värdering omsättningstillgångar

Värdering bokförda värden

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar i utländsk valuta värderas utifrån balansdagens valutakurs.

Utestående valutaterminskontrakt värderas kollektivt enligt lägsta värdets princip (LVP). Det innebär att om tillgångskollektivet valutaterminer har negativt marknadsvärde redovisas detta som skuld och motsvarande nedskrivning görs. Skillnaden mellan terminskurs och avistakurs periodiseras över terminskontraktets löptid och redovisas som upplupen ränteintäkt.

Certifikat värderas kollektivt enligt lägsta värdets princip (LVP). Det innebär att om kollektivet certifikat har ett bokfört värde som är högre än verkligt värde görs erforderlig nedskrivning på mellanskillnaden. Upplupen ränta på certifikat redovisas som upplupen intäkt i balansräkningen.

Banktillgodohavanden i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs.

Värdering marknadsvärden

Som marknadsvärde används bokfört värde utom för valutaterminskontrakt och certifikat som värderas till verkligt värde.

Värdering skulder

Skulder i utländsk valuta värderas utifrån balansdagens valutakurs.

Beviljade forskningsmedel

Beviljade forskningsmedel redovisas direkt mot fritt eget kapital. Beviljade medel skuldförs vid beslutstillfället.

Eget kapital

Till bokfört värde

Bokfört eget kapital utgörs av bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital (stiftelsekapital) består av Jubileumsdonationen (Riksbankens donation) och Erik Rönnbergs donationer. Enligt donationsvillkoren ska realvärdet för dessa donationer upprätthållas över tiden. Detta sker genom en årlig avsättning till bundet eget kapital, med ett belopp beräknat utifrån konsumentprisindex utveckling mellan åren. Det bundna egna kapitalet är ej tillgängligt för utdelning.

Fritt eget kapital består av Kulturvetenskapliga donationen och balanserat resultat. För denna donation gäller, som framgår av donationsvillkoren, att dess hela kapital får användas för anslag till forskning. Inom ramen för fritt eget kapital görs emellertid ändå en avsättning för bevarande av donationens realvärde.

Balanserat resultat består av vinstmedel med avdrag för avsättning för bevarande av donationernas realvärden samt för beviljade forskningsmedel. Enligt styrelsebeslut 1992 ska balanserat resultat som lägst uppgå till ett belopp motsvarande tre års utdelning av forskningsmedel i normal omfattning.

Till marknadsvärde

Eget kapital till marknadsvärde motsvarar stiftelsens nettoförmögenhet vid värdering av tillgångar och skulder till marknadsvärden.

Noter (belopp i KSEK)

Not 1.	Utdelningar		
		2009	2008
	Aktier	162 289	198 401
	Hedgefonder	13 925	17 606
	Summa	176 214	216 007

Not 2.	Ränteintäkter		
		2009	2008
	Obligationer	80 032	93 339
	Vinstandelslån	1 867	1 101
	Aktiekonvertibler	1 917	151
	Certifikat	26 056	64 297
	Valutaterminer	1 299	2 286
	Bank	2 582	12 923
	Summa	113 753	174 097

Not 3.	Resultat fastigheter		
		2009	2008
	Realisationsresultat	–	20 345
	Hysesintäkter	35 984	38 462
	Avskrivningar	–5 612	–6 560
	Återförd nedskrivning	–	20 300
	Restitution av skatt	40	–
	Övriga kostnader	–17 989	–18 665
	Avsättning till periodiseringsfond	–2 362	–
	Skatt på årets resultat	–1 864	–
	Summa	8 197	53 882

Av fastighetsintäkterna utgör 4 008 (3 869) en beräknad internhyra för stiftelsens egna lokaler. Se även not 11, 14 och 15.

Not 4.	Resultat från avyttring och nedskrivning av finansiella instrument		
		2009	2008
	Realisationsresultat obligationer	-13 891	-41 739
	Återföring nedskrivning obligationer	1 565	84 213
	Nedskrivning obligationer	-	-1 565
	Realisationsresultat aktier	-295 662	-116 887
	Återföring nedskrivning aktier	1 228 261	299 085
	Nedskrivning aktier	-222 124	-1 228 261
	Realisationsresultat aktiekonvertibler	-	2 919
	Realisationsresultat hedgefonder	-	-736
	Nedskrivning fastighetsfond	-12 041	-
	Summa	686 108	-1 002 971

Not 5.	Valutakursresultat m.m.		
		2009	2008
	Valutakursresultat orealiserat	-1 541	4 021
	Valutakursresultat valutaterminer	37 420	-73 069
	Återföring nedskrivning valutaterminer	11 644	1 121
	Nedskrivning valutaterminer	-1 308	-11 644
	Summa	46 215	-79 571

Not 6.	Finansiella kostnader		
		2009	2008
	Depåavgift	569	585
	Övriga finansiella kostnader	3 475	3 130
	Summa	4 044	3 715

Not 7.	Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
		2009	2008
	Löner och andra ersättningar		
	Styrelse och verkställande direktör	2 899	2 722
	Övriga anställda	11 446	11 281
	Summa	14 345	14 003
	Sociala kostnader	8 405	8 553
	- varav pensionskostnader	3 225	3 338

Av pensionskostnader avser 740 (498) styrelse och verkställande direktör.

Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.:Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.Fel! Okänt namn på dokumentegenskap. NOTER (BELOPP I KSEK)

Not 8.	Medelantal anställda		
		2009	2008
	Kvinnor	10,8	10,5
	Män	5,9	6,9
	Summa	16,7	17,4

Not 9.	Sjukfrånvaro 2009		
		Korttids- frånvaro	Långtids- frånvaro
	Kvinnor	0,59 %	0,00 %
	Män	0,52 %	0,00 %
	Summa	0,57 %	0,00 %

Not 10.	Ersättning till revisorer (inkl. moms)		
		2009	2008
	Öhrlings PricewaterhouseCoopers:		
	– internrevision och revisionsnära rådgivning	279	209
	Riksrevisionen (extern revision)	225	248
	Summa	504	457

Not 11.	Räntekostnader		
		2009	2008
	Bank	3	24
	Valutaterminer	2 830	3 296
	Fastigheter	1 010	3 689
	Summa	3 843	7 009

Not 12.	Förändring av ej realiserade vinster		
		2009	2008
	Fastigheter	421 375	376 763
	Obligationer	25 209	0
	Aktier	1 010 759	199 273
	Hedgefonder	163 799	112 960
	Onoterad fastighetsfond, Aberdeen	0	3 507
	Certifikat	616	9 234
	Summa	1 621 758	701 737

Not 13. Avsättning för bevarande av realvärden
Genomsnittsvärdet för konsumentprisindex 2009 uppgår till 299,66. Motsvarande indexvärde för 2008 är 300,61. Mellan 2008 och 2009 minskade således konsumentprisindex med 0,316 %. Det uppdaterade reala stiftelsekapitalet (bundet eget kapital) ska därför minskas med $2\,564\,487 \times 0,00316 = 8\,104$ medan Kulturvetenskapliga donationen (fritt eget kapital) minskas med $1\,854\,484 \times 0,00316 = 5\,860$. Se vidare not 23 och 24.

Not 14. Fastigheter		Bokfört värde	Marknadsvärde
	Styrpinnen 23, Stockholm	130 170	133 000
	Brännaren 7, Stockholm	14 464	68 000
	Kampsången 4, Stockholm	9 896	50 000
	Sländan 2, Stockholm	6 999	53 000
	Rekryten 6, Stockholm	22 991	102 000
	Snöklockan 1, Stockholm	19 215	81 000
	Jasminen 4, Stockholm	13 113	50 000
	Apelträdet 5, Stockholm	12 975	42 000
	Hjorten 17, Stockholm	15 301	83 000
	Sånglärkan 12, Stockholm	43 501	48 000
	Summa	288 625	710 000

Fastigheterna ägs till 100 %.

Not 15. Fastigheter		2009	2008
	Byggnader		
	Ingående anskaffningsvärden	280 586	338 161
	Försäljningar	–	–60 467
	Årets investeringar från pågående nyanläggningar	–	2 892
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	280 586	280 586
	Ingående avskrivningar	–69 392	–81 555
	Försäljningar	–	18 723
	Årets avskrivningar	–5 612	–6 560
	Utgående ackumulerade avskrivningar	–75 004	–69 392
	Ingående nedskrivningar	–18 700	–29 800
	Återförd nedskrivning	–	11 100
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	–18 700	–18 700

	Mark		
	Ingående anskaffningsvärden	101 743	132 250
	Försäljningar	–	–30 507
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	101 743	101 743
	Ingående nedskrivningar	0	–9 200
	Återförd nedskrivning	–	9 200
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
	Utgående restvärden enligt plan byggnader och mark	288 625	294 237
	Taxeringsvärden, byggnader	247 196	247 196
	Taxeringsvärden, mark	231 485	231 485

Fastigheternas marknadsvärden framgår av not 14. Se även not 3, 11 och 16.

Not 16.	Pågående nyanläggningar och förskott		
		2009	2008
	Ingående anskaffningsvärden	0	1 617
	Årets utgifter Styrpinnen 23	–	1 984
	Överfört till byggnad Styrpinnen 23	–	–2 892
	Bokfört som kostnad Styrpinnen 23	–	–709
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	0

Not 17.	Inventarier		
		2009	2008
	Ingående anskaffningsvärden	4 485	4 918
	Inköp	444	40
	Försäljningar och utrangeringar	–451	–473
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 478	4 485
	Ingående avskrivningar	–3 494	–3 353
	Försäljningar och utrangeringar	451	449
	Årets avskrivningar	–712	–590
	Utgående ackumulerade avskrivningar	–3 755	–3 494
	Utgående restvärden enligt plan	723	991

Not 18.	Obligationer			
	Förfalloår	Nominellt värde	Bokfört värde	Marknadsvärde
	<i>Svenska nominella obligationer</i>			
	2011	409 000	428 022	427 626
	2012	614 000	638 403	660 515
	2013	195 000	205 217	208 725
	2014	290 000	310 520	310 492
	2015	40 000	39 230	39 243
	Summa	1 548 000	1 621 392	1 646 601

Not 19.	Aktier			
	<i>Svenska aktier</i>	Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde
	ABB	470 000	51 215	64 860
	ACAP Invest B	25 000	1 000	1 000
	Active properties A	25 000	0	0
	Active properties B	175 000	0	0
	Alfa Laval	270 000	18 819	26 730
	Alliance oil/West Siberian Res	300 000	30 254	30 750
	Assa Abloy B	100 000	11 665	13 780
	AstraZeneca SDB	330 000	102 898	110 616
	Atlas Copco A	1 150 000	63 418	121 095
	Autoliv SDB	70 000	19 906	22 295
	Axis	200 000	10 093	16 750
	B & B TOOLS B	440 000	25 044	42 240
	BE Group	230 000	10 028	10 028
	Billerud	500 000	16 099	26 625
	Biotage A	900 000	6 390	6 390
	Black Earth Farming SDB	480 000	10 992	10 992
	Boliden	500 000	22 004	46 050
	Carnegie	285 000	0	0
	Elekta B	50 000	4 410	8 550
	Eniro	200 000	6 884	7 160
	Ericsson B	2 900 000	191 110	191 110
	Fenix Outdoor B	110 000	6 160	15 070
	G&L Beijer B	285 433	16 120	48 953
	Getinge B	240 000	27 759	32 712
	Hennes & Mauritz B	555 000	141 359	220 557
	Hexagon AB B	500 000	25 369	52 875
	Husqvarna A	50 000	678	2 490

	Husqvarna B	1 400 000	53 562	73 850
	Investor B	600 000	69 291	79 740
	JM B	225 000	25 865	27 675
	Kinnevik B	300 000	26 969	32 100
	Lindab	200 000	14 700	14 700
	Lundin Mining	400 000	9 955	11 800
	Lundin Petroleum	450 000	25 470	25 470
	Millicom SDB	35 000	12 787	18 655
	MTG B	150 000	35 012	53 385
	NCC B	325 000	20 746	38 431
	NIBE Industrier B	180 000	12 420	12 420
	Nobia	970 000	30 457	40 643
	Nordea	3 500 000	142 642	255 150
	Oriflame SDB	47 800	15 649	20 482
	PA Resources (konvertibel)	18 188 448	18 202	28 774
	Poolia B	450 000	16 605	16 605
	Q-Med	400 000	19 280	19 280
	Sandvik	1 350 000	85 377	116 640
	SAS Sverige AB	2 800 000	7 518	11 284
	SCA B	460 000	34 445	43 907
	Scania B	1 000 000	92 300	92 300
	SEB A	2 600 000	61 530	115 284
	Skanska B	500 000	58 880	60 800
	SKF B	300 000	24 297	37 080
	Skistar AB	40 000	4 703	5 140
	SSAB B	600 000	63 749	66 900
	Stora Enso OYJ R (SEK)	500 000	23 909	25 000
	Swedbank A	1 050 000	69 637	74 550
	Swedish Match AB	220 000	27 272	34 518
	Svenska Handelsbanken A	580 000	83 818	118 436
	Systemair	150 000	9 000	9 000
	Tele 2 B	500 000	49 708	55 100
	TeliaSonera	3 645 000	147 652	188 993
	Unibet Group	50 000	8 700	8 700
	Volvo B	2 200 000	111 292	135 190
	Summa svenska aktier		2 333 073	3 097 660
		Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde
	Utländska aktier			
	Finland			
	Fortum	75 000	14 570	14 570

	Frankrike			
	ArcelorMittal	70 000	23 069	23 069
	Axa	162 567	26 164	27 537
	BNP Paribas	83 000	47 000	47 514
	Cap Gemini	15 000	4 860	4 910
	Lafarge SA	32 152	19 035	19 035
	LVMH	29 000	18 581	23 278
	Sanofi Aventis	35 000	16 966	19 735
	Total	120 000	43 849	55 308
	Veolia Environnement	6 197	1 399	1 468
	Vivendi Universal	50 000	10 648	10 648
	Grekland			
	Forthnet	350 000	4 480	4 480
	National Bank of Greece	24 994	4 633	4 633
	Holland			
	KPN	185 000	19 264	22 432
	Japan			
	Honda Motor	120 000	26 339	28 719
	Nintendo	8 000	13 661	13 661
	Sony	50 000	10 086	10 273
	Toyo Suisan Kaisha	60 000	9 858	9 858
	Norge			
	Orkla A	150 000	9 597	10 520
	StatoilHydro	50 000	8 582	8 931
	Telenor	100 000	9 970	9 998
	Schweiz			
	ABB LTD N	50 000	6 115	6 884
	CS Group	100 000	35 354	35 354
	Nestle	164 000	42 690	56 848
	Novartis	124 000	44 129	48 377
	Roche	15 000	12 922	18 209
	Spanien			
	Banco Santander	360 164	38 499	42 601
	BBVA	200 000	23 667	26 074
	Inditex	43 000	10 557	19 107
	Telefonica	75 000	12 091	14 993
	Storbritannien			
	AstraZeneca	55 000	17 071	18 515
	Barclays	750 000	23 942	23 942
	BG Group	170 000	22 061	22 061
	BHP Billiton PLC Ord	130 000	21 951	29 997
	BP	959 421	66 581	66 581

	HSBC Holdings	423 187	34 693	34 693
	Prudential	200 000	7 937	14 805
	Royal Dutch Shell A	35 000	6 853	7 563
	Royal Dutch Shell B	220 000	46 094	46 094
	Tesco	565 000	27 969	27 969
	Vodafone Group	3 570 000	59 335	59 335
	Xstrata	260 000	28 551	33 711
	Sydkorea			
	Hyundai Motor (Global Deposit Receipts)	100 000	10 142	12 872
	Samsung Electronics (Global Deposit Receipts)	22 000	38 738	55 065
	Tyskland			
	Allianz SE	30 000	26 775	26 775
	BASF AG	50 000	21 418	22 254
	Bayer AG NPV	35 000	13 913	20 058
	Daimler	50 000	17 112	19 064
	Deutsche Bank	10 000	3 782	5 061
	Deutsche Börse	14 000	8 316	8 316
	EON	122 000	36 520	36 520
	RWE	23 000	14 622	16 008
	Siemens	40 500	26 632	26 632
	USA			
	3M	25 000	11 305	14 780
	Bank of America (Preference Shares)	60 000	6 177	6 402
	Bristol Myers Squibb	80 684	13 044	14 569
	Caterpillar	25 000	10 189	10 189
	Cisco Systems	170 000	25 868	29 104
	Citigroup	320 000	7 575	7 575
	Coca-Cola Co	145 000	50 526	59 105
	Colgate Palmolive	60 000	29 644	35 249
	Conocophillips	140 000	47 740	51 130
	Cooper Industries	40 000	10 361	12 197
	Deere & Co	35 000	10 214	13 538
	EMC	70 000	6 913	8 745
	General Electric	300 000	29 176	32 460
	Goldman Sachs Group	15 000	15 389	18 111
	Hewlett Packard	165 000	46 977	60 780
	IBM	35 000	28 510	32 764
	Ingersoll Rand	60 000	9 839	15 335
	Intel	255 000	33 059	37 201
	Johnson & Johnson	70 000	30 104	32 243

	JP Morgan Chase	170 000	48 546	50 659
	Kellogg	28 000	10 078	10 653
	Kraft Foods Inc	90 000	17 425	17 494
	Marathon Oil	105 000	23 443	23 443
	McDonalds	75 000	33 490	33 490
	Mead Johnson Nutrition	59 542	15 247	18 608
	Merck US	117 670	30 748	30 748
	Metlife	50 000	11 471	12 640
	Microsoft Corp.	370 000	60 400	80 676
	Morgan Stanley	50 000	10 584	10 584
	Nike	75 000	30 980	35 436
	Oracle	70 000	10 427	12 279
	Pepsi Co	60 000	24 733	26 088
	Pfizer	368 950	37 047	47 994
	Procter & Gamble Co	60 000	24 186	26 015
	Qualcomm	60 000	19 849	19 849
	Texas Instruments Inc	60 000	8 940	11 182
	Transocean Ltd	30 000	17 506	17 764
	Walt Disney	95 000	18 379	21 910
	Summa utländska aktier		2 025 732	2 271 904
	Summa aktier totalt		4 358 805	5 369 564

Not 20. Alternativa placeringar				
		Antal andelar	Bokfört värde	Marknadsvärde
	<i>Hedgefonder</i>			
	Catella	478 026	54 138	65 031
	Eikos	441	57 233	82 748
	Futuris	26 166	50 390	107 390
	Lynx	260 610	41 015	52 058
	Nektar	41 874	66 854	103 368
	Tanglin	56 395	50 000	66 193
	Zenit	1 099	50 000	56 640
	Summa hedgefonder		369 630	533 428

Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.:Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.Fel! Okänt namn på dokumentegenskap. NOTER (BELOPP I KSEK)

	<i>Vinstandelslån</i>			
	Sveafastigheter Fund II		57 893	57 893
	Summa vinstandelslån		57 893	57 893
	<i>Onoterad fastighetsfond</i>			
	Aberdeen	332 456	61 322	49 281
	Nedskrivning Aberdeen		-12 041	
	Summa onoterad fastighetsfond		49 281	49 281
	Summa alternativa placeringar		476 804	640 602

Not 21.	Kortfristiga fordringar		
		2009	2008
	Hysesfordringar m.m.	3	19
	Osäkra hyresfordringar	-	-15
	Skattefordran 2008	1 047	1 451
	Skattefordran 2009	844	-
	Momsfordran	36	-
	Sålda ej betalda värdepapper	66 847	185 464
	Övriga	40	348
	Summa	68 817	187 267

Not 22.	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
		2009	2008
	Upplupna räntor	43 245	46 513
	Förutbetalda kostnader	1 317	1 522
	Summa	44 562	48 035

Not 23. Eget kapital, bokfört värde					
		Bundet eget kapital *	Fritt eget kapital		Eget kapital
			Kulturvetenskapliga donationen	Balanserat resultat	
	Eget kapital 2008-12-31	2 564 487	1 854 484	2 166 991	6 585 962
1)	Avsättning för bevarande av donationernas realvärde	-8 104	-5 860	13 964	0
	Årets resultat			988 672	988 672
	Återbetalade forskningsmedel			3 543	3 543
	Beviljade forskningsmedel			-316 761	-316 761
	Eget kapital 2009-12-31	2 556 383	1 848 624	2 856 409	7 261 416

* Jubileumsdonationen och Erik Rönnbergs donationer.

Not 24. Eget kapital, marknadsvärde					
		Bundet eget kapital *	Fritt eget kapital		Eget kapital
			Kulturvetenskapliga donationen	Balanserat resultat	
	Eget kapital 2008-12-31	2 564 487	1 854 484	2 868 728	7 287 699
1)	Avsättning för bevarande av donationernas realvärde	-8 104	-5 860	13 964	0
	Förändring av eget kapital till marknadsvärde			1 908 693	1 908 693
	Återbetalade forskningsmedel			3 543	3 543
	Beviljade forskningsmedel			-316 761	-316 761
	Eget kapital 2009-12-31	2 556 383	1 848 624	4 478 167	8 883 174

* Jubileumsdonationen och Erik Rönnbergs donationer.

1) Not 23 och 24. Av förarbetena till Riksbankens donation framgår att donationens realvärde ska upprätthållas över tiden. Samma grundläggande bestämmelse gäller för de båda privata donationer som RJ erhållit (Erik Rönnbergs donationer). Eftersom KPI:s årsmedel minskat jämfört med 2008 återtas motsvarande medel 2009 för att upprätthålla realvärdet över tiden.

Not 25.	Certifikat			
	Förfall 2010	Nominellt belopp	Bokfört värde	Marknads- värde
	<i>Kvartal 1</i>	657 000	654 660	654 969
	<i>Kvartal 2</i>	100 000	99 636	99 661
	<i>Kvartal 3</i>	195 000	193 251	193 534
	<i>Kvartal 4</i>	0	0	0
	Summa	952 000	947 547	948 164

Not 26.	Valutaterminer			
	Köpt/såld valuta	Nominellt belopp	Bokfört värde	Marknads- värde
	<i>Förfallomånad 2010-01</i>			
	SEK/CHF	38 372	-300	-300
	SEK/EUR	171 650	2 683	2 683
	SEK/GBP	55 938	-729	-729
	SEK/USD	143 055	-3 551	-3 551
	<i>Förfallomånad 2010-02</i>			
	SEK/CHF	47 099	132	132
	SEK/EUR	101 381	2 072	2 072
	SEK/GBP	62 020	-419	-419
	SEK/USD	140 240	-4 228	-4 228
	<i>Förfallomånad 2010-03</i>			
	SEK/EUR	91 907	1 827	1 827
	SEK/GBP	45 775	683	683
	SEK/USD	217 266	522	522
	Summa	1 114 703	-1 308	-1 308

Not 27.	Övriga kortfristiga skulder		
		2009	2008
	Personalens källskatt	857	818
	Köpta ej betalda värdepapper	-	139 073
	Förvaltade medel från Vetenskapsrådet	239	239
	Förvaltade medel för samprojekt	6 754	8 707
	Moms hyror redovisningskonto	-	30
	Övrigt	26	752
	Summa	7 876	149 619

Not 28. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
		2009	2008
	Sociala avgifter	687	672
	Intjänade ej uttagna semesterdagar	1 017	890
	Särskild löneskatt på pensionsförsäkringspremier	784	794
	Upplupna räntor	496	313
	Förutbetald hyresintäkt	3 664	2 481
	Övriga upplupna kostnader, fastigheter	1 127	976
	Övriga upplupna kostnader	369	390
	Summa	8 144	6 516

Not 29. Ställda säkerheter			
		2009	2008
	För egna avsättningar och skulder		
	Avseende skuld för inteckningslån och derivathandel		
	Fastighetsinteckningar	49 371	49 371
	Summa	49 371	49 371

Not 30. Beviljade medel till forskning			
		2009	2008
	Medel från Jubileumsdonationen inkl. Nils-Eric Svenssons fond	173 519	176 612
	Medel från Kulturvetenskapliga donationen	142 442	161 602
	Medel från Erik Rönnerbergs donation för forskning om åldrande och åldersrelaterade sjukdomar	600	600
	Medel från Erik Rönnerbergs donation för forskning om sjukdomar under de tidiga barnåren	200	200
	Summa	316 761	339 014

För mer detaljerad information, se avsnittet "Översikt över den forskningsstödande verksamheten 2009" (s. 5).